

Ekwo
Danẹlu
Onye Mpfuchiru Chileke

Ụnwu Ízurẹlu ẹno, eze họtaru

¹ O beru l'apha, kwe Jiehoyakimu apha ẹto, ọ wataru aburu eze ndu Jiuda; eze ndu Babilonu, ẹpha iya bu Nebukadineza chita ndu ojogu iya bya anọ-pher Jierusalẹmu mgburugburu. ² Tọbudu iya bu; Nnajiuphu mee ge Jiehoyakimu, bu eze ndu Jiuda; yee ngwa, no l'ulo Chileke laa l'eka Nebukadineza. Nebukadineza tuko iphemiphe ono chiru laa ali Shina; chiru iya je edobe l'eka eedobeje ẹku l'ulo agwa iya.

³ Eze, bu Nebukadineza bya akaru Ashipenazu, bu onye-ishi ndu eleta ibe eze ẹnya; bya asu iya g'ọ haru ndu Ízurẹlu ono ndu ophu shi l'eri ndu eze; yele ndu ophu shi l'eri ndu a maru ẹpha phe dutaru iya. ⁴ Ndu ophu bu unwokoroby, adudu ẹka iphe mebyiru phe; bya adu ubvu l'ẹnya; bya aburu ndu nweru egomunggo; bya amaru iphe; bya aburu ndu iphe edoje ẹnya ree; bya aburu ndu gbaru g'ẹphe a-nodu eje ozi l'ibe-eze. O -hotachaa phe; l'o zia phe opfu ndu Babilonu; yee g'eedeje iya edede. ⁵ No iya; eze, bu Nebukadineza su g'a nuje phe udu nri, yebe eze erije mboku-mboku g'ẹphe riye; o buru mee, yebe eze anguje be ẹphe a-nodu anguje. O buru apha ẹto be a suru g'e gude zia phe iphe. E -mechaa; ẹphe ejeahaaru yebe eze ozi.

⁶ Tọbudu iya bu; a bya ahoo ndu obu. A hota Danẹlu ye iya; waa Hananaya; waa Mishẹlu; wafua Azariya.

Ẹphebẹdua bụchaaru ndu Jiu. ⁷ TỌbudu iya bụ; onye-ishi ndu eleta ibe eze ẹnya bya agụshia phẹ ẹpha òphúú. Iphe, ọ gụru Danẹlu bẹ bụ Beluteshaza; bya agụa Hananaya Sheduraku. Mishẹlu bẹ ọ gụru Mishaku; bya agụa Azaríya Abedinego.

Ama, a hụru Danẹlu phẹ

⁸ Obenu lẹ Danẹlu pfuru iya rụhata iphu; sụ lẹ ya tee ridu ụdu nri, onye eze erije gude merwua onwiya; ọphu ya angụdu mẹe, onye eze angụje. Noo ya bụ; ọ sụ onye-ishi ndu eleta ibe eze ẹnya jiko g'o kwe gẹ ya te emerwụ onwiya l'ụzo, dụ nno. ⁹ Chileke byanụ bya emee; Danẹlu dụ nwoke ono l'obu; imemini Danẹlu bya adụ iya. ¹⁰ TỌbudu iya bụ; onye eleta ibe eze ẹnya ono bya asụ Danẹlu-a: “Mu atsụkwa nnajịuphu mu, bụ eze ebvu, bụ onye sụru gẹ mu nụje unu ụdu nri ono; yẹe ụdu mẹe ono. ?A maru; ?unu taa jọdunu ẹhu ka ndu unu l'ẹphe bụ ọgbo ẹji? Eze -hụma iya bẹ oo-gbutakwa mu ishi l'opfu ẹhu unu.”

¹¹ No iya; Danẹlu bya asụ Mẹluza, bụ onye ono, onye-ishi ndu eleta ibe eze ẹnya yeru g'o leta Danẹlu; waa Hananaya; yẹe Mishẹlu; waa Azaríya ẹnya ono sụ iya: ¹² “Jikonu; hụnaa anyịbe ndu-ozí ngu ama ujiku iri. Iphe, ị-nụjeepho anyi bẹ bụ ẹba g'anyi taa; ngụru mini ye iya. ¹³ E -mechaa l'ị bya egbua anyi lẹ ndu ono, eri nri eze ono igo maru ndu ọphu ụgbugba phẹ ka ree; ọo ẹpho g'iphe, ị hụmaru gbaru bụ g'ii-me anyịbe ndu-ozí ngu phẹ.” ¹⁴ Ọ bya ekweta iphe, ẹphe pfuru bya ahụa phẹ ama abalị iri.

¹⁵ A nọchaepho abalị iri ono; ọ bya elee phẹ ẹnya hụma l'ẹphe ka ụnwokoroby ọphu eri nri eze phọ ree bya aka phẹ okporokpo. ¹⁶ Ọ bụru iya bụ lẹ Meluza aparu phẹ anụ nri ndu eze yẹe mẹe phẹ ono haa; bya awata phẹ agwọru ine ẹba.

¹⁷ Chileke mee ẏnwokorobyanya ẹno ono; ẹphe maru ẹkwo shii; bya enweru mmamiphe. Tẹme ọphulenyanya nọdu edoje Danẹlu ẹnya; nrwọ nọdu edojefukwa iya phọ ẹnya.

¹⁸ Tọbudu iya bụ; o -rwuẹpho teke eze sọru g'a chitawaru iya rọ ẹphe; onye-ishi ndu eleta ibe eze ẹnya bya achita phẹ je edobe l'iphu eze, bụ Nebukadineza.

¹⁹ Eze waa ndu ono, e shi azụ ono bya abọgbabenu. Ọphu ọ dudu g'ẹphe hakọta ono onye ọphu aturu Danẹlu; ọzoo Hananaya; ọzoo Mishẹlu; ọzoo Azariya. Ẹphe wata ejeru eze ozi. ²⁰ Iphe, bukpo iphe, eze jiru phẹ, bụ iphe, larụ lẹ kẹ mmamiphe; ọzoo iphe edo ẹnya bẹ ẹphe kakọta ndu jibya; mẹ ndu emeje ọmamanshi, bụ ndu nọkota l'alị-eze iya; ugbo iri. ²¹ Ọ bọru ẹgube ono bẹ Danẹlu nọe ya phọ jimumimu jasụ Sayirosu nyibata l'ọkwa eze l'apha mbụ iya.

2

Nrwọ, eze, bụ Nebukadineza rwọru

¹ O be l'apha, kwe Nebukadineza apha labọ, ọ wataru aburu eze; ọ rwọkashia nrwọ. Nrwọ ono nọdu atsụ iya l'ẹhu shii. Ọphu mgbenya ekweedu iya atutu. ² Tọbudu iya bụ; eze zia g'e je ekuaru iya ndu jibya; mẹ ndu agwugwo; mẹ ndu karu akaka; mẹ ndu maru ẹnya kpokpode g'ẹphe bya ezeeru iya nrwọ ono, ọ rwọru ono. Ẹphe tuko bya bya akuru l'iphu eze. ³ Eze sụ phẹ: “Mu rwọru nrwọ; ọ bọru iphe, atsụ mu l'ẹhu shii gẹ mu eeshi maru ishi nrwọ ono.”

⁴ Ndu maru ẹnya kpokpode bya egude opfu ndu Aramu pfuru nụ eze sụ iya: “Gube eze; nọdukwa ndzụ ojejoje! Jiko zenaaru anyibe ohu ngu phẹ nrwọ ọbu g'anyi akọru ngu iphe, bụ ishi iya.”

⁵ Eze bya eyeeru ndu maru ẹnya kpokpode ono ọnu sụ phe: “Mu gbuwaru iya unu tororo. Unu -emedu g'a maru iphe, mu rwọru maru iphe, bu ishi iya; l'a lakashia unu iphuriba iphuriba wushi; l'e mee ọlo unu g'ọ bugbaaru ikpọzu. ⁶ Obenu le-a; teke ọ bu l'unu meru; a maru iphe, mu rwọru bya amaru iphe, ishi iya bu; mu emeeru unu iphe-oma, ha shii; bua unu obunggo; bya akwabẹ unu oke ọbvu, parụ ẹka. Noo g'o gude mu sụ unu-a; unu kọoru mu iphe, mu rwọru; unu akọo iphe, ishi iya bu.”

⁷ Ẹphe byakwa eyeeru iya ọnu k'ugbo ẹbo sụ iya: “Jiko g'eze zeeuro ndu bu ohu iya iphe, ọ rwọru; g'a kọoru iya iphe, ishi iya bu.”

⁸ No iya; eze sụ phe: “Iphe, mu makahakpọoru nta-a bu l'ọo mbọku be unu achila; noo kele ọphu unu a-nyata bu le mu gbuwaru unu opfu tororo. ⁹ Le-a: Ọ -buru l'unu te emeduru g'a maru iphe, mu rwọru le nrwọ-a; be e kpeakwaru unu ikpe lanu kabuaru unu; noo l'unu chiwaru idzu l'unu a-bya anọdu adzushi ọka; epfushi opfu, rehuru erehu l'iphu mu gbiriri jasụ mbọku agbanwee. Ọo ya bu; unu -kọoru mu iphe, mu rwọru le nrwọ-a; mu amakwanuru l'unu a-du-a ike kọo iphe, ishi iya bu.”

¹⁰ Ndu ono, maru ẹnya kpokpode ono bya asụ eze: “Ọ tọ dukwa nemadzụ, nọ l'eliphe-a, a-du ike meeru eze iphe ono, oopfu g'e meeru iya ono. Ọphu ọ dukwa eze g'udu iya; ọzoo ike iya ahahabe, sụjewaru ndu jibya ali iya; ọzoo ndu emeje ọmamanshi; ọzoo ndu maru ẹnya kpokpode g'ẹphe meeru iya ẹgube iphe ọwa-a, i sụru g'e meeru ngu-a. ¹¹ Iphe, gube eze sụru g'e meeru ngu shihunukakwaru ike. Ọphu ọ dudu nemadzụ adu ike ekpuha iya egoshi eze; ghahaephọ agwa agwa; ọphu ẹphe le nemadzụ ebukwanu.”

Danẹlu hụmaru nrwọ ọbu

¹² Ọ bụru iphe ono meru g'o gude ẹhu ghuaaha eze egbu shingushingu; ẹhu gbangahụ iya. Ọ tụa ekemu sụ g'a tųkokpoepho ndu maru iphe l'alị Bábílọnu gbushikọta. ¹³ Ekemu eze ono tųkonu ẹkameka jedzuru l'a sųru g'a tųko ndu maru iphe gbushia. E yenu nemadzụ g'ẹphe je achọ Danẹlu yẹe ọnyà iya phẹ g'e gbua phẹ.

¹⁴ O be teke Ariyọku, bụ onye-ishi ndu nche eze tųgburu jeshia egbushi ndu bųkota ndu maru iphe l'alị ndu Bábílọnu; Danẹlu bya ejikpọepho obu oyi gude mmamiphe yeeru iya ọnu. ¹⁵ Iphe, ọ jiru Ariyọku bụ: “? Bụ gụnu meru g'o gude eze tụa ekemu ọphu ada ẹhuka ẹhuka ẹgube ọwa-a?” Ọo ya bụ; Ariyọku bya eworu iphe, ada nụ woru kọoru Danẹlu. ¹⁶ Danẹlu bya abahụ bya eje arwọo eze; ẹphe l'iya tụa ọnu teke oo-gude bya akọoru iya iphe, o rwọru lẹ nrwọ ono.

¹⁷ No iya; Danẹlu bya alaa unuphu bya eje eworu iphe, ada nụ woru kọoru ọnyà iya phẹ, bụ Hananaya; waa Mishẹlu; waa Azaríya. ¹⁸ Ọ karụ phẹ g'ẹphe jepfukwa Chileke, bu l'igwe g'ọ phụaru phẹ obu-imemini; goshi phẹ iphe ọwa-a, bụ iphe, e domiru edomi-a; k'ọphu yẹbedua yẹe ndu ọnyà iya; ẹphe lẹ ndu maru iphe l'alị Bábílọnu ata atųkodu laa l'iswi. ¹⁹ Tọbudu iya bụ; e kpuhaa iphe ono, e domiru edomi ono goshi Danẹlu l'ọphulenyà l'enyashi. O woru ekele kele Chileke ọphu bu l'imigwe.

Ekele, Danẹlu keleru Chileke

²⁰ Danẹlu kele Chileke sụ:

“G'e tua Chileke ẹpha jasụ lẹ
tuutuutuu lẹ mịmiiimii!
Noo l'ọo ya nwe mmamiphe
bya enweru ike.

21 Ọo ya agbanweje mbọku yẹle
teke iphe e-me.

Ọ bọru iya emeje ndiphe eze
bya akwatsujekwa phẹ phọ.

Ndu maru iphe bụ iya anụje
phẹ mmamiphe ọbu.

Ndu iphe edoje ẹnya bọru iya
emeje g'iphe doo phẹ
ẹnya ọbu.

22 Iphe, dū omilomi bya aburu
iphe, e domiru edomi
bẹ ookpuhaje ghebe ọnu.

Ọ maru iphe, nọ l'ọchii.

Ọ bọru yẹe iphóró,
echi echichi bu l'unuphu.

23 Ọ bọru gụbe Chileke kẹ nna
mu phẹ bẹ mu ekele bya
aja ajaja;
noo kẹle i meru gẹ mu
maru iphe bya emee
g'ike dū mu;
bya emee nta-a;
gẹ mu maru iphe ono,
ẹphe arwọ ngu sụ g'i mee
g'ẹphe maru ono;
mbụ i meru; a maru iphe,
eze rwọru lẹ nrwọ.”

Danẹlu akọ ishi nrwọ, eze rwọru

24 Tọbudu iya bụ; Danẹlu bya ejepfu Ariyọku, bụ onye
eze yeru g'o gbushia ndu maru iphe l'alị Bábilọnu ono. O
jepfu iya je asụ iya: “Te ejehẹkwa egbushi ndu maru iphe
l'alị ndu Bábilọnu. Duta mu jepfu eze gẹ mu je akọru
iya ishi nrwọ, ọ rwọru.”

²⁵ Ọ bụru iya bụ ẹ Ariyọku abya emee ẹgwegwa duru Danẹlu dujeru eze. O rwua bya asụ eze-a: “Mu hụmakwaru onye e-goshi eze iphe, ọ rwọru ẹ nrwọ. Onye ono gbẹkwa bụru onye shi ẹ ndu a kpuru ẹ ndzụ l'alị Jiuda.”

²⁶ Eze sụ Danẹlu-a; iphe, a gụru Danẹlu bụ Belutes-haza: “?Ì-dụ ike kọoru mu iphe, mu rwọru ẹ nrwọ bya epfuaru mu iphe, ishi iya bụ tọ?”

²⁷ Danẹlu yeeru eze ọnu sụ iya: “Ọ tọ dukwa onye maru iphe; ọzoo onye emeje ọmamanshi; ọzoo onye jibya; ọzoo onye karu akaka, adu ike egoshi eze iphe ono, e domiru edomi ono, eze sụru g'e goshi iya ono. ²⁸ Obenu l'o nweru Chileke, bu l'igwe; onye egoshije nemadzu iphe, e domiru edomi. Ọo onye ono wotaru iphe, e-mechaa mee nu l'iphu woru kpuhaa goshi gube eze, bu Nebukadineza. Nrwo, i rworu; yee ọphulenyia, i phuru l'egomunggo teke ono, i ze l'iphe-azee ngu ono baa:

²⁹ “Sụ-a; teke ono, i ze aze ono; gube eze; be oriri ngu gbarwuru l'iphe, e-me l'iphu. Ọ bụru iya bụ l'onye ono, ekpuhaje iphe, e domiru edomi goshi ono kpuhaa iphe, e-mechaa mee nu goshi ngu. ³⁰ A byakwanu l'ehu ke mbedia; ọ tọ bukwa l'ọo l'ọo mu kachaa amaru iphe meru g'o gude e kpuhaa iphe-a, e shi domia edomia goshi mu. Iphe, e goshiru mu iya bukwa k'ophu gube eze amaru ishi iphe, i rworu ẹ nrwọ; maru ishi iphe, i riru l'okpoma ngu.

³¹ “Sụ-a; gube eze; iphe, i hụmaru bụ iphe, a kpuru; ọ du ge nemadzu. Iphe obu paa ejo eka; teme ọ ndu echi ke swachaswacha; pfuru l'iphu ngu; ugbugba iya ndu eye ebvu. ³² Iphe, e gude mee ishi iphe ono bu okpobe mkpola-ododo. A bya egude mkpola-ochaa mee okpoma iya yee eka iya. Ọ bụru onyirubvu be e gude mee mkputepho iya jasụ l'utapfu iya. ³³ A bya egude

ígwè mee oshi-Ọkpa iya. A bya eworu ígwè gwakọbe l'urwa gude mee e -shi l'olu-Ọkpa iya jasụ l'Ọbochi-Ọkpa iya. ³⁴ Tọbudu iya bụ; g'iigbukpọe ya phọ igo ono; mkpuma kụkpofu; ọle ọ tọ bụkwa ẹka nemadzu bẹ e gude kụkpofu iya. Mkpuma ono bya adaa akpụrakpu ono l'okpurukpu ọkpa iya ono, e gude ngwaragwa ígwè yẹe urwa mee ono; o tsue ya phọ yọgiri yọgiri. ³⁵ No iya; ígwè ono; yẹe urwa ono; waa onyirubvu ono; mẹ mkpọla-ọchaa ono; mẹ mkpọla-ododo ono tukoepho g'ọ hakọta tuka nanunanu; dụepho g'udzu ẹswa balị, aaphushi l'uguru l'ẹka eetsuje balị. Pherephere zikashia ya rengurengu k'ọphu bụ l'o to nwedu onye humabaaru udo mee ya. Mkpuma ono, tupyashiru iya nụ ono bya abuerupho oke úbvú, tukoerupho mgboko l'ọphu sweta.

³⁶ “Noo g'ị rwọru iya bụ ono. Nta-a bụ g'anyi bya akaru gube eze iphe, ishi iya bụ. ³⁷ Ọo gube eze bẹ bụ eze ndu bụkota eze l'eliphe. Ọ bụru ngu bẹ Chileke k'igwe nuru alị-eze bya anụ ngu ọkpehu; bya emee g'ị dū ike; mee g'údù ngu paa ẹka. ³⁸ Ọo ngu bẹ o yeru nemadzu l'ẹka; yẹe anụ, bu l'ẹgbudu; yẹe ẹnu, ephe l'eli. O meru g'ọ bụru ngu a-buru eze phẹ g'ẹphe hakọta l'ekameka, ẹphe bu. Ọo gubedua bụ ishi iya ono, e gude mkpọla-ododo mee ono.

³⁹ “Ị -buchaerupho eze bẹ onye ọzo a-nọ-tsota ngu. Alị-eze k'ono bẹ ẹnya a-lwa. Ono -gbeshi; ọzo abata. Onye eze k'alị-eze k'ono a-buru onye-ishi ndiphe l'ophu; ọle ẹnya a-kabkpọo ya rọ alwalwa. Ono bụ iya bụ onyirubvu ono. ⁴⁰ K'ẹno e-mechakwarọ dufukwapho. Ono e-shihu ike g'ígwè; noo kẹle ọ tọ dudu iphe, ígwè te egwejedu arakabya. Ọ bụru g'ígwè etsupyashije iphe ono bụ g'oo-tsukpọshi alị-eze ọphu ọ bapfutaru; gwee ya arakabya. ⁴¹ Ọbochi-ọkpa iya yẹe mkpushi-ọkpa iya ono, e wotaru ígwè gwakọbe l'urwa gude mee ono; nọ-

chiru ẹnya alì-eze ono teke oo-mecha kekashìà onwiya ekekashì; ọle o nweru ndu ọphu e-shihu ike g'ígwè; ọo ẹpho g'ì hùmaru iya bụ g'ọo-dù; ígwè, a gwakọberu ụrwa. ⁴² Ọ bụru ẹgube ono, mkpụshi-ọkpa iya ibiya ọphuu a-bùru ígwè; ibiya ọphuu abùru ụrwa ono bụ g'alì-eze ono a-dù; ibiya lanù e-shihu ike; ibiya ọphuu a-dù nyẹgenyege. ⁴³ Ọo ẹgube ono, ì hùmaru l'e wotaru ígwè gwakọbe l'ụrwa, a gwọru agwọgwo ono; bụ gẹ ndu ono a-nọdu a-gwa onwophẹ ngwaragwa l'alùgba nwanyì. Ọle ẹphe taa byadu atùgba bụru nanù; ẹgube ono, e tee wotajẹdu ígwè gwakọbe l'ụrwa g'ọ tùgba ono.

⁴⁴ “Ọ bụru teke ndu ono, a-bùru eze ono bẹ Chileke k'imigwe e-gude ẹka iya meta alì-eze ọphu a ta abyadu e-mebyishi. Ọphu ọ dudu onye byaru a-nochibaa ọkwa eze k'ono. Ọo-kụpyashikota alì-eze ono g'ọ ha gwee phẹ arakabya mee ẹphe taa dùbaedu; yẹbedua anọdu jasù lẹ tuutuutu lẹ mịimiimii. ⁴⁵ Ọo ya bụ ọphulenyà ono, ì phuru hùma mkpuma, a kùkpotaru l'eli ùbvù; ọphu ọ bụdu ẹka nemadzu bẹ e gude kùkpota iya ono; mbụ mkpuma ono, tùkposhiru ígwè yẹe onyirubvu yẹe ụrwa; waa mkpọla-ọchaa yẹe mkpọla-ododo tsua ya pyakapyaka ono.

“Ọo Ọkalibe, bụ Chileke, kangokọtaru nù; goshiru eze iphe, e-mechaa mee l'atatiphu. Noo iphe, gùbe eze rwọru bụ onoya; tẹme iphe ono, mu sùru l'ọ bụ ono bụru iphe, ọ bụ eviya.”

Eze akwabẹ Danẹlu oke ùbvù

⁴⁶ Tọbudu iya bụ; eze, bụ Nebukadineza daẹpho kpurumu woru iphu bube l'alì gude kwabẹ Danẹlu ùbvù; bya asù g'e gude iphe-ngwẹja; yẹe ùnwù-isẹnsu gwaa Danẹlu g'aagwajẹ iphe-a. ⁴⁷ Eze bya asù Danẹlu-a: “Ọo eviya; Chileke ngu bụ Chileke nwekọta agwa, nọkota nù;

bya aburu Nnajiuphu, nwekɔta ndu eze l'ophu; bya aburu onye ekpuhajɛ iphe, e domiru edomi goshi; noo kɛle ɔwa-a bɛ i kɔtakpoerupho g'ɔ du."

⁴⁸ Eze bya eworu oke ɔkwa nɛ Danɛlu bya anɔshia ya ikpoto iphe, dugbaa okee okee; bya emee ya onye-ishi, anɔdu elekɔta alɛ ndu Bábílɔnu l'ophu; bya emee ya onye-ishi l'iphe, bukpuo ndu maru iphe l'alɛ ndu Bábílɔnu l'ophu. ⁴⁹ Danɛlu bya arwɔo eze; ɔ bya eworu Sheduraku; yɛ Mishaku; waa Abedinego mekwaaphɔ ndu bu ishi mgbazi l'alɛ Bábílɔnu; obenu lɛ Danɛlu bɛ e meru o buru l'ibe eze.

3

Agwa Nebukadineza

¹ Tɔbudu iya bu; eze, bu Nebukadineza bya egude mkpɔla-ododo kpua oke ntɛkpe. Ogologo ntɛkpe obu bɛ bu ɔnyeka iri l'ise; ɔsa ɔsa iya buru ɔnyeka lanu lɛ mkpirikpu iya. O je l'ɛka du baswaa lɛ Dura, nɔ l'alɛ Bábílɔnu je apfube iya. ² No iya; eze, bu Nebukadineza bya ezia ozi; e kukɔo ndu nɔ-chiru ɛnya eze; mɛ ndu-ishi mkpukpɛ l'ɛnya iya l'ɛnya iya; mɛ ndu ophu ɔkwa phɛ tsotaru ndu-ishi lɛ mkpukpɛ; mɛ ndu bu ishi mgbazi; mɛ ndu edoru eze okpoga; mɛ ndu-ikpe; mɛ ndu-ishi ndu-ikpe; mɛkpoo iphe, bukɔtakpoo ndu nweru ɔkwa l'alɛ ono l'ophu; g'ɛphe bya g'e dobe oke ntɛkpe ono onu, bu ntɛkpe, onye eze ono, bu Nebukadineza kpuru dobe ono. ³ ɔ buru iya bu lɛ ndu oke-ɔkwa ono abya edzugbua g'a guru phɛ ono: ndu nɔ-chiru ɛnya eze; mɛ ndu-ishi l'alɛ ono; mɛ ndu-ishi mgbazi; mɛ ndu edoru eze okpoga; mɛ ndu-ikpe; mɛ ndu-ishi ndu ɔka-ikpe; mɛkpoo iphe, bukɔtakpoo ndu nweru ɔkwa l'alɛ ono l'ophu; g'ɛphe bya g'e dobe oke ntɛkpe ono onu, bu ntɛkpe, onye eze

ono, bu Nebukadineza kpuru dobe. Epe bya apfuru l'atatiphu oke ntękpe ono.

⁴ Onye araje ọrà bya arashia ya ike su: “Unu gebekwa-o! A suru-a; unube ọha l'ophu; unube ndu ali, nonu; me ọhamoha, opfu-ali phe dugbaa iche iche; ⁵ teke unu numaru ọda opu; bya anuma ọda ototo; waa ọda ogelenda; me k'ogumogu; waa ọda une; me k'upyi; mewaro ọda iphemiphe ọzo, dugbaa nu; unu adaa kpurumu baaru iya eja; mbu oke ntękpe mkpola-ododo ono, eze, bu Nebukadineza kpuru dobe ono. ⁶ Su-a; onye ta adaduru l'ali baa eja be ee-chie l'oke oku, enwu phoophoohoo teke ono teke ono.”

⁷ O buru iya bu l'anuma, ndu kuru l'eka ono numaru ọda opu ono; me k'ototo; me ọda ogelenda; me k'ogumogu; me k'une; me k'upyi; me ọda iphemiphe ọzo, dugbaa nu ono; ọha l'ophu; mekpoo ndu ali, nonu; me ọhamoha, opfu-ali phe dugbaa iche iche ono tuko daa kpurumu baaru oke ntękpe ono eja, bu ntękpe, eze, bu Nebukadineza kpuru.

Okpoma, du ndu no l'eka Chileke

⁸ No iya; o buru teke ono be o nweru ndu Babilonu, byaru bya epfuahaa iphe, ndu Jiu meru. ⁹ Epe byapfuta Nebukadineza bya asu iya: “Nodukwa ndzu ojejeje; gube eze!” ¹⁰ Su-a; “Eze; i turu ekemu su g'iphe, bukpoo onye numaru ọda opu; bya anuma ọda ototo; waa ọda ogelenda; me k'ogumogu; waa ọda une; me k'upyi; mewaro ọda iphemiphe ọzo, dugbaa nu; daa kpurumu l'ali baaru oke ntękpe ono, e meru le mkpola-ododo ono eja. ¹¹ L'onye adaduru kpurumu baa eja be ee-chie l'oku, enwu phoophoohoo. ¹² Ole o dukwanuru ndu Jiu; ndu i yeru g'ephe nodu le mgbazi ali Babilonu; ndu epha phe bu Sheduraku; yee Mishaku; waa Abedinego; te eyekwaru

ngu ọnu; gube eze! Ephe te ejeduru agwa ngu phe ozi; ọphu ephe abaduru iphe, i kpuru akpukpu ono eja.”

¹³ Ọo ya bu; ehu ghushiahaa Nebukadineza egu ikike kpọ. O zia g'e je achitaru iya umadzu eto ono, bu Sheduraku; yee Mishaku; waa Abedinego. A bya achita phe bya edobe l'iphu eze. ¹⁴ Eze, bu Nebukadineza su phe: “Oowaa! Sheduraku; yee Mishaku; waa Abedinego! ?Unu dupho nno l'unu jikaru l'unu te ejeduru agwa mu phe ozi; ọphu unu abaduru oke ntekpe mu-a, e meru le mkpola-ododo-a eja; mbu ntekpe ọphu mu gude eka mu kpu a dobe? ¹⁵ Ọle-a; teke obu l'unu kwakobewaru nta-a; unu -nụmaepho ọda opu; bya anuma ọda ototo; waa ọda ogelenda; me k'ogumogu; waa ọda une; me k'upyi; mewaro ọda iphemiphe ọzo, dugbaa nu; unu -da kpurumu baaru ntekpe-a, mu meru-a eja; be ọo-dushikwa ree ike. Obenu teke unu ta abaduru iya eja; l'a paru unu teke ono teke ono chie l'Oku, enwu phoophoophoo. ?Bu onye bukwanu chi obu, l'a-du ike dzoo unu l'eka mu?”

¹⁶ Sheduraku; yee Mishaku; waa Abedinego yeeru eze ọnu su iya: “Gube Nebukadineza; opfu ono ta abukwa iphe, anyi e-yeru ngu ọnu. ¹⁷ Ọ -buru l'a chiru anyi ye l'Oku-a, l'enwu phoophoophoo-a be Chileke, anyi ejeru ozi a-dukwa-a ike lofuta anyi l'ime iya. Teme o je l'adzota anyi l'eka gube eze. ¹⁸ Teke o to dumeka; g'anyi mekwaa ya g'o doo ngu enya gube eze; anyi te ejekwaru agwa ngu phe ozi; ọphu anyi abakwaru oke ntekpe ono, i kpuru dobe ono eja.”

Oke Oku, enwu phoophoophoo

¹⁹ Ehu ghushiahaa Nebukadineza egu ike. O woru iphu gbanwuberu Sheduraku; waa Mishaku; waa Abedinego ehuka ehuka. O debilihu karu g'e eme Oku ono; g'ọ kabaa ata ririri ugbo esaa eme le g'ọ gbaru g'ọ du.

²⁰ Ọ bya atɔa ekemu sɔ gɛ ndu ojɔgu iya, kachaa ɔkpɛhu woru ɛgbu kee Sheduraku; waa Mishaku; yɛe Abedinego chiru ye l'oke ɔku ono, enwu phoophoophoo onoya. ²¹ A bya egude ɛphe n'ɛto tɔko ɛphe l'uwe mgbalanɔ phɛ; mɛ uwe agada phɛ; mɛkpoo okpulishi phɛ; mɛkpoo uwe ɔzo, ɛphe yegbaaru; tɔko phɛ tsɔkoo chiru ye l'oke ɔku ono, enwu phoophoophoo ono. ²² Ekemu ono, eze turu ono dɔnuka ɛhuka ɛhuka; tɛme ɔku ɔbu nwunuka phoophoophoo k'ɔphu ire iya jikotaru ndu ono, pataru Sheduraku; yɛe Mishaku; waa Abedinego ono; woru kegbushia. ²³ Ʋmadzu ɛto ono, e keru ɛgbu ono, bu Sheduraku; yɛe Mishaku; waa Abedinego tɔko buru l'oke ɔku ono, enwu phoophoophoo ono kɛ wuu.

²⁴ G'ejia epfu-a; Nebukadineza kwolihu l'oshi ɛka ɔ nɔ; ɛka ɔ humaru iphe, dɔ iya biribiri. Ọ sɔ ndu agbazijeru iya olu: “?Tɔ bunu-a ɔmadzu ɛto bɛ e keru ɛgbu chie l'ɔku-a?”

ɛphe sɔ iya: “Ee eze; ɔ kwa iya-a.”

²⁵ Ọ sɔ phɛ: “Unu lenu! Mu humakwaru ɔmadzu ɛno, e keduru ɛgbu, aghapherɔ g'ɔ dɔ phɛ l'ime ɔku ɔbu; ɔphu ɔ dɔdu iphe, mekaru phɛ nɔ. Onye ɔphu kwe phɛ ɛno dɔ gɛ nwa agwa!”

Nebukadineza ekele Chileke ekele

²⁶ Tɔbudu iya bu; Nebukadineza bya akpɛritaru l'ɔnu oke ɔku ono, enwu phoophoophoo ono bya araa ya arara sɔ: “Unubɛ Sheduraku; waa Mishaku; yɛe Abedinego; unubɛ ndu ejeru Chileke, bu Ọkalibe-kangokɔtaru-nɔ ozi; unu fɔtawaro-o! Unu byawarɔ l'ɛka-o!”

Ọ buru iya bu lɛ Sheduraku; yɛe Mishaku waa Abedinego eshi l'ɔku ono lɔfuta. ²⁷ Iphe, bukpuo ndu ono, nweru ɔkwa ono; mbu ndu nɔ-chiru ɛnya eze; mɛ ndu-ishi lɛ mkpɔkpu; mɛ ndu ɔphu ɔkwa phɛ tsotaru ndu-ishi lɛ mkpɔkpu; mɛ ndu mgbazi ibe eze ono

g'ęphe ha zeru gidigidi bya aso-phee phe mgburugburu. Ephe huma l'oku ta adudu iphe, o meru ndu ono l'ęhu; ophu o ketaduru g'o ka mma l'oo ęgbushi phe; ophu o dudu iphe, oku meru uwe phe; ophu ephe eshikpodanu ęnwuru ęnwuru.

²⁸ Nebukadineza su: “Mu ekele Chileke ke Sheduraku; waa Mishaku; ye Abedinego ekele; mbu Chileke, yeru ojozi iya; o bya adzota ndu-ozu iya, bu ndu kweru nkiya; woru ekemu, eze turu hua l'ali; bya eworu ishi ndzu phe tu; me o -beta ophu ephe e-woru ozi jeeru; ozoo woru ęja baaru iphe ozo, abudu Chileke phe. ²⁹ Nta-a be ekemu mu atu bu; g'oha l'ophu; mekpoo iphe, bukpoo ndu ali, nonu; me ohamoha, opfu-ali phe dugbaa iche iche; onye pfubiyuru Chileke ke Sheduraku; waa Mishaku; ye Abedinego; l'ęgua onye ono bokashia; woru ulo iya mee ikpazu; noo kele o to dudu iphe ozo, a-du ike adzota nemadzu ęgube-a, Chileke dzotaru-a!”

³⁰ O buru iya bu l'eze abya apalia okwa Sheduraku; ye Mishaku; waa Abedinego; mee phe; ephe kabaa shii l'ali ndu Babilonu.

4

Nrwo k'ębo, Nebukadineza rworu

¹ Owa-a bu ozi, mube eze, bu Nebukadineza l'ezi g'e zidzuru oha l'ophu; mekpoo iphe, bukpoo ndu ali, nonu; me ohamoha, opfu-ali phe dugbaa iche iche le mgboko mgburugburu:

“G'ęhu dukwa unu guu du k'etsutsu iya!

² “Ootso mube Nebukadineza utso ge mu dooru unu iphe-ohumalenya; me iphe, du biribiri, Chileke, bu Okalibe-kangokotaru-nu meru mu.

³ “Iphe-ohumalenya Chileke paru ęka.

Tɛme ɔ dukwapho oke ebvu;
mbu iphe, du biribiri,
oomeje.

Eze, ɔ bu be ɔo-buru jasɔ
l'ojeje.

O je aburu ishi;
e -shi l'ogbo sweru ogbo.

⁴ “Su-a; mube Nebukadineza noro tusaru ehu l'ime ulo mu; eku nodu abyaru mu kugbukugbu. ⁵ Mu rworu nrwo, mu rwochaaru ndzu guhu mu. Le ge mu ze l'eli iphe-azee mu be iphe, abyaɛ mu pho l'oriri; me iphe, mu aphu l'ophulanya yeru mu ebvu. ⁶ O buru iya bu le mu abya atu-a ekemu su g'a tuko ndu maru iphe l'ali ndu Babilonu chitaru mu g'ephe koru mu ishi nrwo obu. ⁷ O be ge ndu jibya; me ndu emeje omamanshi; me ndu maru enya kpokpode; me ndu karu akaka wuru bya; mu bya ezeeru phe nrwo obu; ophu ephe adudu ike koru mu iphe, ishi iya bu. ⁸ O be l'ikpazu iya; Danɛlu bya abya l'iphu mube eze; mu bya ezeeru iya nrwo obu. Danɛlu ono be a guru Beluteshaza. O buru agwa mube eze be a guru iya ono; tɛme unme k'agwa ophu du nsɔ nodu iya l'ehu.

⁹ “Mu su iya: ‘Beluteshaza; onye-ishi ndu jibya. Mu mawaru l'unme k'agwa, du nsɔ be du ngu l'ehu; ophu ɔ dudu iphe, e domiru edomi, atsuje ngu l'ehu amaru. Owaa be bu nrwo, mu rworu. Jiko koru mu ro ishi iphe, ɔ bu. ¹⁰ Wakwa iphe, mu humaru eka mu ze azee l'iphe-azee mu bu owa-a: Mu jeshiaru ele enya; mu huma oshi, pfuru l'echi mgboko gededede. Oshi obu paa ephekerephe ephekerephe. ¹¹ Oshi ono vua bya ajaa ajaja shihu ike shingushingu kpɔ. Eli eli iya je asu-pfuru l'igwe; mgboko l'ophu huma-dzuru iya. ¹² Ekwo iya nodu ama ntumatu; tɛme ɔ mia deru yekete; mbu le mebyi iya

sųerupho ndiphe l'ophu eriri. Ọ bųru ọ mkpula iya bę anų, bu l'ęgbudu atųkoje nọdu; l'ookpuchikọta phę; ęnu, ephe l'eli bugbaaru l'ękali iya. Iphe, bukpo iphe, e meru dobe ọ mgboko bųru akpųru iya bę ephe tųkoru eri.

¹³ “ ‘No iya; mu zę azęe l'iphe-azęe mu ono; mu hųma onye-nche bya abųru onye dų nsọ. Ọ shiępho l'igwe lųfuta. ¹⁴ Ọ raa ya arara rashia ya ike sų: “Gbutua oshi ono egbutu; kọshia ya ękali. Chishia ya ękwo; tųkashia akpųru iya nanųnanu. G'anų, kųru iya ọ mkpula wųkashihukwa; ęnu, bugbaa ya l'ime ephekashihukwapho! ¹⁵ Obenu l'upfu iya; yęle ọgbarabvu iya bę aa-ha l'ali; ri-phua ya ęgbirigba-igwę; yęe k'onyrubvu; parų iya haa l'ęka ono gę yęe ęswa, nọ l'ęgu tųa ya. G'iji, shi l'igwe kwaa kpua ya. G'o je gę yęle anų-ęgbudu tųa ya l'ime ęgbudu, dų ọ mgboko. ¹⁶ G'e wofu iya egomunggo kę nemadzų; woru egomunggo anų-ęgbudu woru nų iya. G'ọ nọ ęgube ono gbiriri jasų apha ęsaa awųa ya l'eli. ¹⁷ Ndu tųru ekemu-a bų ndu nche; ọ bųru ndu dų nsọ sųru l'onoo g'ọo-dų bų onoya. Ọ kwanų iya bų g'iphe, bų ndu nọ ndų amaru ọ Okalibe-kangokọtaru-nų bų onye ndu eze ndiphe mgburugburu nọ l'ęka; ọ bųru onye Chileke tųru obu iya onyo k'anųnu iya bę ọo-nųje iya; m'obeta ọ bųru onye ęnya kachakpọo alwalwa l'unwu-eliphe l'ophu.”

¹⁸ “ ‘Sų-a; noo nrwọ, mųbe Nebukadineza rwọru bų ono. Ọ bųru gę gųbedua, bų Beluteshaza kọwaro iphe, ishi nrwọ ono bų. Noo kęle ọ tọ dųdu mę onye lanų ọ ndu maru iphe l'ali-eze mu, dųru ike kọoru mu iphe, ishi iya bų. Obenu l'ii-dų-a ike; kęle unme k'agwa ọphu dų nsọ bę nọ ngu l'ęhu.’

Ishi nrwọ ono

¹⁹ “Mu pfuchaa iphe ono; ɔ tɔfu Danɛlu ɛhu; bya akpɔo ya opfu. Danɛlu ono bu onye a gɔru Beluteshaza. Mu su iya; ‘Beluteshaza; gɛ nrwɔ ɔbu; ɔzo ishi iya ta atɔfushi ngu rɔ ɛhu ɛgube ono!’

“Beluteshaza su: ‘Nnajiuphu mu; gɛ nrwɔ-a vɔchiaru ndu i du ashi l'ɛnya! G'ishi nrwɔ ono mechia l'ɛhu ndu ɔhogu ngu! ²⁰ Gube eze; oshi ono, i humaru, vutaru bya ajaa ajaja shihu ike shingushingu kpɔ ono; eli eli iya je asu-pfuru l'igwe; mgboko l'ophu huma-dzuru iya; ²¹ ekwo iya nɔdu ama ntumatu; teme ɔ mia deru yekete; mbu le mebyi iya sɛrupho ndiphe l'ophu eriri; ɔ buru le mkpula iya be anu, bu l'ɛgbudu atukoje nɔdu; l'o kpuchikota phe; nwekwarupho ekali, suru k'ophu enu, ephe l'eli kparu epfune l'eli iya. ²² Oshi ono bukwa gubedua l'onwongu eze. ɔ kwa gubedua vutaru bya adu ɔkpehu ɛgube ono. ɔ buru udu ngu vuru vutarwua imigwe ono; i buru eze oha l'ophu jasɔ l'eka igwe beru ali beru.

²³ “ ‘Gube eze humaru onye-nche, du nsɔ, shi l'imigwe futu, byaru bya asu: “Gbutsua oshi ono woru iya mebyishia; ɔle g'a hakwaa upfu iya g'o bvuru l'ali; ɔgbarabvu iya akwaa l'ali. G'a ri-phua ya ɛgbirigba-igwe; yee k'onvirubvu. Gɛ yele eswa, nɔ l'ɛgbudu tu ya. G'iji, shi l'igwe kwaa kpua ya. G'o je gɛ yele anu-ɛgbudu tu ya l'ime ɛgbudu; gbiriri jasɔ apha esaa aghata.”

²⁴ “ ‘Su-a eze; wakwa ishi iya bu owanawa: ɔ kwa iphe, Chileke, bu Okalibe-kangokotaru-nu suru l'ome l'ɛhu gube nnajiuphu mu, bu eze be i humaru ono. ²⁵ Aa-chifu ngu l'eka nemadzɔ anɔduje. L'i je gu l'anu-ɛgbudu eburu. L'e mee ngu l'i taahaa eswa g'eswi. Noo eka i-nɔdu; iji, shi l'igwe akwaa kpua ngu. L'i nɔo ya ɛgube ono apha esaa; jasunupho teke i-maru le Okalibe-kangokotaru-nu bu onye ndu eze ndiphe

mgburugburu nɔ l'ɛka; ɔ buru onye Chileke tɔru obu iya onyo k'anɔnu iya bɛ ɔo nɔje iya. ²⁶ ɔ buru ɛgube ono, a tɔru ekemu sɔ g'a haa upfu oshi ono; yɛɛ ɔgbarabvu iya g'ɔ nɔdu l'alɪ l'ɛka ono; bukwapfo g'aa-nɔ-phu ngu alɪ-eze ngu azɔ mɛ ɪ -maɛrupho l'ɔo Chileke bɔ eze. ²⁷ ɔo ya bɔ lɛ-a; gɔbe eze; kwekwa nata idzu-a, mu abya achɪru yeru ngu-a! Watakwa eme iphe, pɔfuru nhamunha gude haa eme iphe-ɛji; l'ɪ wata emeru ndu aakpa ɛhu ree gude haa ɛjo-iphe, iimegbabɛ. G'a maru ?ɛhu a-du ngu guu duriberu?" "

Nrwɔ Nebukadineza avɔ

²⁸ No iya; e mecha; iphemiphe onoya mekɔtaepfo l'ɛhu Nebukadineza. ²⁹ Lɛ g'a nɔchaerupho ɔnwa iri l'ɛbo g'ɔ rwɔchaaru nrwɔ ono; ɔ nɔdu l'oma ɔlo ibe eze iya, bɔ l'ɔlo-eli iya, nɔ l'alɪ ndu Bábilonu; bya atɔko ɔma ɔlo ono tsoru aghaphe. ³⁰ A nɔnyaa ɔ sɔ: “Unu humawaru gɛ mkpɔkpɔ Bábilonu habe shii! ɔ kpoo mbɛdua gude ɛka mu kpɔa ya g'ɔ buru ɛka mu e-buru eburu. ɔ buru ike du mu nɔ bɛ mu gude kpɔa ya; gude goshi g'akpabiri mu habe shii.”

³¹ ɔ kpɔkwaduru-a iphe ono l'ɔnu epfu; ɔ nɔma olu-opfu, e shi l'imigwe pɔua sɔ: “Gɔbe eze, bɔ Nebukadineza; wakwa iphe, a tɔ-buru l'ɛhu ngu baa. Ike, i shi gude buru eze bɛ a nataakwaru ngu! ³² Aa-chɪfu ngu gɛ gɔle amadu ta anɔhe; g'i je gɛ gɔ l'anɔ-ɛgbudu buru; g'i je ata ɛswa g'eswi; taa ya nno gbiriri jasɔ apha ɛsaa awɔa ngu l'ishi; jasɔ teke ɪ-maru lɛ ɔkalibekangokɔtaru-nɔ bɔ onye ndu eze ndiphe mgburugburu nɔ l'ɛka; ɔ buru onye Chileke tɔru obu iya onyo k'anɔnu iya bɛ ɔo-nɔje iya.”

³³ Eɔpɔpɔ, oopɔ iya; ɔ nwɔaru Nebukadineza g'ɔ pɔfuru. A chɪfu Nebukadineza l'ɛka nemadzɔ anɔduje;

chiru iya ye l'ẹgbudu; o je ataahaa ẹsua g'eswi. Iji, shi l'igwe kwaahaa kpuahaa ya l'ẹhu. Ọ nọo l'ẹgbudu jasụ ẹgbushi iya hachaẹpho lọshii lọshii g'ẹba ugo; nvọ ẹka rishichaa ya gẹ nvọ ẹnu.

Izimanu alwa eze azu

³⁴ “A nọchaepho apha ẹsaa onoya; mube Nebukadineza nọdu l'ẹgbudu ẹka ono palia ẹnya imeli; egomunggo lwaahaa mu l'òrù iya. Mu tuahaa Ọkalibe-kangokotaru-nu ẹpha; jaahaa ya ajaja; kwabẹahaa ya ùbvù; mbu onye ono, nọ ndzụ ojejeje onoya.

“Ishi, ọ bu bẹ ọo-buru
jasu l'ojejeje.

O je aburu eze; e-shi l'ogbo
sweru ogbo.

³⁵ Ọ tọ dudu iphe,
ọ guberu nemadzụ,
nọ lẹ mgboko
mgburugburu.

Ọ buru iphe, du iya ree
bẹ oomejeru unwu
imigwe mẹ ndiphe
l'ophu;
ophu ọ dudu onye
alọ-phu iya ẹka azu;
ophu ọ buro kẹ jia ya:
“?Bu gunu meru iphe,
i meru ọwa-a?”

³⁶ “No iya; egomunggo lwaẹ mu phọ l'oru iya; ùbvù, mu shi nweru; mẹ akpabiri mu ono lwaphutakotaru mu azu. A wata mu kwabẹ ùbvù ọzo; g'a kwabẹje onye eze. Ndu shi anọduje akpọ-ziru mu ọzo; mẹ ndu a maru ẹpha phẹ l'alì-eze mu bya achọo mu hụma. A bya eworu ike,

mu shi gude bụru eze nụ-phu mu azụ; nughata g'o shi du ịe mbụ. ³⁷ Nta-a bẹ mụbe Nebukadineza ekele eze k'imigwe ekele; bya akwabẹ iya ùbvù; bya ekutsekwa iya phọ. Iphemiphe, oome p̄furu nhamunha bya adukota ree; ọzo bụ ịe ndu eku onwophẹ bẹ ọduje ike kuzeta alị.”

5

Eka deru iphe l'igbulọ

¹ Eze, bu Belushaza bya eshia nri oke ọbo-iphe bya ezia ndu a maru ẹpha phẹ l'alị-eze iya unu ụmadzu labọ l'ụmadzu ụkporo iri. Ẹphe bya adọru tuko nguahaa m̄e. ² A ngunyaepho m̄e ono; Belushaza karu g'e je achita okoro, e meru ịe mkpọla-ododo; me ke mkpọla-ọchaa, nna iya, bụ Nebukadineza chitaru l'eze-ulo Chileke ịe Jierusalẹmu. O zia g'e je achita iya g'ẹphe gude ngua m̄e; yele ndu ono, a maru ẹpha phẹ ono; m̄e unwanyi, ọolu alulu; m̄e ndu ọphu ọ tọ ludu ọkpobe alulu. ³ E je achitaru iya iphemiphe ono, e meru ịe mkpọla-ododo ono, bụ iphe, a chitaru l'eze-ulo Chileke ịe Jierusalẹmu; ẹphe gude nguahaa m̄e; mbụ yele ndu a maru ẹpha phẹ l'alị-eze iya; m̄e unwanyi, ọolu alulu; m̄e ndu ọphu ọ tọ ludu ọkpobe alulu. ⁴ Ẹphe nọdu angu m̄e ono ekele agwa ọphu e meru ịe mkpọla-ododo; m̄e ke mkpọla-ọchaa; m̄e ọphu a kpuru l'onwirubvu; m̄e ke mgborígwe; m̄e k'oshi; m̄e ke mkpuma.

⁵ A bya ele ẹnya; mkpushi-eka nemadzu chafuta bya awata ede iphe l'igbulọ; l'iphu ẹka oroku suru l'ulo ibe eze l'eka ono. Eze nọdu elekpọepho ẹka nemadzu ono ẹnya; ọ nọdu ede iphe ono. ⁶ Eze gbachihuẹpho nchi. Ndzụ guahaa ya gu-mihu iya; k'ọphu ikpere kugbabecharu iya akugbabe; ọkpa tsukota iya m̄e. ⁷ Eze chishia mkpu sụ g'e je ekuaru iya ndu emeje

omamanshi; mẹ ndu maru ẹnya kpokpode; mẹ ndu karu akaka. Eze su iphe, bukpo ndu mmamiphe ono, no l'ali Babilonu ono: "Onye duru ike guta iphe-a, e deru l'igbulo-a bya akoro mu iphe, ishi iya bu be ee-ye uwe mgbalanu, du uswe-uswe; l'a bya anyabe iya iyagba, e meru le mkpola-ododo; teme o buru iya aburu onye k'eto le ndu kachaa shii, bu phe bu ndu-ishi l'ali-a." ⁸ O buru iya bu l'iphe, bukpo ndu-mmamiphe l'ali-eze ono abata. Ophu o dudu onye duru ike guta iphe, e deru; ophu o dudu onye duru ike ko iphe, ishi iya bu. ⁹ Ndu kabakpo agu eze; o kabaa agbachihu nchi; ophu ndu ono, a maru epha phe l'ali-eze iya ono amakpoda iphe, e phe e-me.

Eze eku Danẹlu

¹⁰ Eze-nwanyi numa olu eze; ye ndu-ishi iya bya abata shi l'ulo ono, a no eri nri obo-iphe ono. O bya abata bya asu: "Gube eze; ge ndu ngu bukwaru ojeje! Ge meji ta atofukwa ngu! Ophu i gbachihushi nchi du gi du ono! ¹¹ L'ali-eze ngu-a be o nweru onye unme k'agwa ophu du nsu bu l'ehu. Teke nna ngu shi buru eze be onye obu shi egoshije le ya nweru egomunggo; buru onye iphe edoje ẹnya; bya aburu onye maru iphe. O bu epho le mmamiphe iya ha ge k'agwa. Nna ngu, bu eze, bu Nebukadineza shi mee ya onye-ishi ndu jibya; mẹ ndu emeje omamanshi; mẹ ndu maru ẹnya kpokpode; mẹ ndu karu akaka. ¹² Noo kele unme ophu dugharu ree eka no iya l'ehu. Iphe ndu edoje iya ẹnya ree; teme o nweru egomunggo, e gudeje ako iphe, nrwu bu. A -tu a ilu l'o ko iphe, e pfuru. Iphe, atsu l'ehu l'o goshi g'ee-me iya; mbu Danẹlu. Iphe, eze guru iya bu Beluteshaza. Oo ya bu; g'e je eku Danẹlu g'o bya ako iphe, iphe-a bu."

¹³ E je ekunaa Danẹlu; ọ bya apfuru l'iphu eze. Eze bya asu Danẹlu: “?Ọ kwa l'ì bụ Danẹlu; onye yì lẹ ndu nna mu, bụ eze kpuru lẹ ndzu eshi l'alì ndu Jiuda?
¹⁴ Mu numaru údù ngu; l'a sùru l'unme k'agwa ọphu dụ nsọ nọ ngu l'ẹhu. A sùru l'ì kwaru ẹnya; iphe nọdu edoje ngu ẹnya; tẹme ì maru ọkpobe mmamiphe.
¹⁵ Ndu mmamiphe mẹ ndu emeje ọmamanshi bẹ e jewaru ekuaru mu g'ẹphe bya agua iphe-a, e deru l'ẹka-a; kọo iphe, ishi iya bụ; ọphu ẹphe adudu ike kọo ya. ¹⁶ Mu numa l'ìkoje iphe, adudu onye maru iya nù; tẹme iphe, tufuru ẹhu nọdu edoje ngu ẹnya. Ọo ya bụ lẹ-a; ọ -bùru l'ì duru ike gua iphe ono, e deru l'ẹka ono; kọoru mu iphe, ọ bụ; l'e ye ngu uwe-mgbalanu, dụ uswe-uswe; l'a nyabẹ ngu iyagba, e gude mkpọla-ododo mee; tẹme l'ì buri onye k'eto lẹ ndu kachaa shii, bụ phẹ bụ ndu-ishi l'alì-a.”

Ikpe Chileke

¹⁷ Tọbudu iya bụ; Danẹlu bya eyeeru eze ọnu sù iya: “G'iphe-oma ngu duru ngu rọ! Woruro obunggo, i gege ebu mu bua onye ọzo! Ọle ọ tọ kpọshidu gẹ mu ta aguru gube eze iphe ono, e deru edede ono. Mu -guchaa ya; mu akọoru ngu iphe, e deru ọbu.

¹⁸ “Sù-a eze; Chileke, bụ Ọkalibe-kangokotaru-nu meru nna ngu, bụ Nebukadineza eze; bya emee ya; ọ paa ẹka; bya emee ya; ọ dụ biribiri; bya adu ùbvù l'ẹnya.
¹⁹ Eshinu ọ nuru iya ọkwa, ha shii ẹgube ono; bẹ ọ nuru iya ọha l'ophu; mẹ ndu alì, nonu; tẹme ndu opfu-alì phẹ dughbaa iche iche shi anọduje anma pyaapyaapya l'iphu iya; atsù iya ebvu. Onye ọ dụ iya g'o gbua l'o gbua; onye ọ dụ iya g'o dobe ndzu; l'o dobe iya ndzu. Onye ọ dụ iya g'ọ palia ọkwa iya l'ọ palia ya; onye ọ dụ iya g'o mee g'ọ buri onye ẹnya lwaru; l'o mee ya. ²⁰ Ọ be

teke etse etsetse bahuru iya l'obu; o gude eku-onwonye swichia obu; a chifu iya l'aba-eze; bya anafu iya ubvu, e shi akwabeje iya. ²¹ A chifu iya l'eka nemadzu anoduje; bya anu iya egomunggo anu-egbudu. Ephe le nkapfu-igara-oswa je aswihaha oswi. O taaha eswa g'eswi; iji mgboko wata iya awu ehu; gbiriri jasu o bya amaru le Okalibe-kangokotaru-nu bu onye ndu eze ndiphe mgburugburu no l'eka; teme o buru onye Chileke turu obu iya onyo k'anunu iya be onuje iya.

²² "Su-a; gube Belushaza, bu nwa iya bya afuta; bya atuko iphemiphe ono makotaru; ophu i kuzetakwarupho onwongu. ²³ I gbeshi bya asu le gu le Nnajiuphu ophu bu l'imigwe suru atutu. E je achitaru ngu okoro l'eze-ulo iya; unu gude nguhaha me; mbu gu le ndu a maru epha phe l'ali-eze ngu; me unwanyi, ilu alulu; me ndu ophu i ti ludu okpobe alulu. Unu nodu angu me ono ekele agwa ophu e meru le mkpola-ododo; me ke mkpola-ochaa; me ophu a kpuru l'onwirubvu; me ke mgborigwe; me k'oshi; me ke mkpuma; mbu agwa ophu ata aphudu uzo; ophu onudu iphe; ophu o dudu iphe, o maru. Obenu le Chileke ophu bu iya gude ndzu unu; teme iphemiphe, unu eme buru iya be o du l'eka; be unu ta akwabeduru ubvu. ²⁴ Oo ya ziru mkpushi-eka ono o bya edee iphe-a, e deru-a.

²⁵ "Waa iphe, e deru baa: MENE; MENE; TEKELU; PERESINU. ²⁶ Iphe, o bu baa: MENE bu iphe, o bu be bu le Chileke guwaru mboku, i-buru eze ogu; bya emee g'o jeberu nno. ²⁷ TEKELU buru iphe, o bu be bu l'o turu ngu l'iphe, aatuje iphe; i dapehu. ²⁸ PERESU bu iphe, o bu be bu l'ali-eze ngu be e kehawaru ebo; woru nanu nu ndu Midiya; bya eworu ophuu nu ndu Peshiya."

²⁹ O buru iya bu l'eze, bu Belushaza abya atua ekemu; a bya achita uwe-mgbalanu ono, du uswe-uswe ono gude

kwa Danẹlu akwa; a bya achịta iyagba, e gude mkpọla-ododo mee woru nyabẹ iya. A raa ya arara sụ l'ọo ya bụwaa onye k'ẹto lẹ ndu-ishi l'alị-eze ono l'ophu. ³⁰ Ọ bụru l'enyashi ono bẹ e gburu eze ndu Bábilonu ono, bụ Belushaza. ³¹ Dariyọsu bụ onye Mediya bya aburu eze nọchia ẹnya iya. Teke ono bẹ Dariyọsu ono nọwaru ụkporo apha ẹto l'apha labọ.

6

Ejo idzu, a chiru Danẹlu

¹ Eze, bụ Dariyọsu bya elechaa ẹnya; ọ dū iya ree ememe. Ọ bya ahọta ụkporo ụmadzu ishii bya anụchaa phẹ ọkwa; mbụ bya asụ g'ọ bụru phẹ a-nọdu anọchi ẹnya iya l'alị-eze iya l'ophu. ² Ọ bya ahọta ndu-ishi ụmadzu ẹto doberu phẹ; Danẹlu yiru lẹ ndu k'ono. Ọ bụru ụmadzu ẹto ono bẹ ụmadzu ụkporo ishii phọ abyajẹ akọoru iphe, eme l'ibiya ọphu ẹphe bụ ishi iya; ọo ya bụ g'ọ tọ dū iphe eze ọphu e-te ọkpa. ³ Danẹlu ono bya aburu onye kakọta ike lẹ ndu nọ-chiru ẹnya eze; mẹ ndu-ishi phẹ. Noo kẹle unme, nọ iya l'ẹhu bụ unme, kakọta shii. Eze meahaa gẹ ya mee ya onye a-buru ishi l'alị-eze ono l'ophu l'ophu. ⁴ Tọbudu iya bụ; ndu nọ-chiru ẹnya eze; mẹ ndu-ishi phẹ ono g'ẹphe ha chọahaa ẹka ẹphe a-gbabe ọkpa chọta iphe, ẹphe a-guru nū Danẹlu l'o meru; ọphu ọ dudu iphe, ẹphe hūmaru, o meru. Ọphu ọ dudu mkparwụ, ẹphe hūmaru iya l'ẹhu; kẹle ọ bụ onye e gude ire iya ẹka; ọphu oomedu mkparwụ; tẹme ọphu oowedu ozi iya gbẹgele-gbẹgele. ⁵ Ọ bụru iya bụ lẹ ndu ono asụ: “Ọ tọ dukwa iphe, anyi byaru ahuma guru nū nwoke-a; gbahaẹpho l'anyi zọru ọkpa laa l'ekemu, dūru yẹle Chileke iya.”

⁶ No iya; ndu nọ-chiru ẹnya eze; mẹ ndu-ishi phẹ ono g'ẹphe ha bya achia idzu lanụ bya ejepfu eze je asụ

iya: “Gùbe eze, bụ Dariyọsu; nọdukwa ndzụ ojejoje!
⁷ Iphe, bụkpoo g'a ha bụru ndu-ishi l'alì-eze ngu; mẹ ndu-ishi mkpụkpu l'ẹnya iya l'ẹnya iya; mẹ ndu nọ-chiru ẹnya eze; mẹ ndu-ishi mgbazi; mẹ ndu ọphu ọkwa phẹ tsotaru ndu-ishi mkpụkpu tükokwaru g'anyi ha chia ìdzù sù gẹ gùbe eze tụa ekemu mee ya g'o shihu ike; sù g'ọ tọ dukwa onye a-rwọ Chileke iphe; ọzoo agwa; ọzoo nemadzù; a -gùfukwa gùbedua. G'e mee ya nno ụkporo abalì l'abalì iri. Onye meru iya nù g'e chie ya l'ọgba oduma. ⁸ Eze jiko tụa ekemu ọbu ye ẹka l'ẹkwo iya; mee ya meshia ya ike g'ọ tọ gbanwe agbanwe, bụ iya bụ g'ekemu ndu Midiya waa Peshiya aduje, adudu onye agbanweje iya agbanwe.” ⁹ Ọo ya bụ; eze, bụ Dariyọsu byanụ bya atụa ekemu; dee ya l'ẹkwo; bya ebyia ẹka l'ẹkwo ọbu.

Danẹlu l'ime ọgba Oduma

¹⁰ Danẹlu maerupho l'eze yewaru ẹka l'ẹkwo; ọ bahu l'ulo iya, bụ ẹka e yeru windo l'ulo eli iya; windo ono bẹ gharu iphu l'uzo Jierusalẹmu. Ọ nọdu egbushije ikpere l'ime ulo ẹka ono pfuru nù Chileke kele iya ekele ugbo ẹto mbọku-mbọku, bụ iphe, o shi emejehawaa. ¹¹ Ọ bụru iya bụ lẹ ndu ono awuru l'odze je ahuma Danẹlu l'ẹka oopfu anụ Chileke g'o yeru iya ẹka. ¹² Ẹphe bya awupfu eze je anyataru iya ekemu iya ono sù iya: “Gùbe eze! ?Ọ kwa l'i yeru ẹka l'ẹkwo pfushia ya ike sù l'onye rwọru agwa; ọzoo nemadzù iphe, a -gùfukwa gùbe eze; l'ime ụkporo abalì l'abalì iri-a; g'e chie ya l'ọgba oduma?”

Eze sù: “Iphe, mu pfuru damokwaru gẹ mu pfuru iya, bụ iya bụ ekemu ndu Midiya yẹe Peshiya, adudu onye agbanweje iya agbanwe.”

¹³ Ẹphe pfuru l'iphu eze sù: “Danẹlu ono, yì lẹ ndu a kpuru lẹ ndzù l'alì Jiuda ono; ta angakwaru gùbe

eze nchi; ọphu ọokpakwa ishi ke l'i turu ekemu ye eka l'ekwo; ọ nọdu anọdujele-a ekpe ekpere akpọ ẹto mbọku-mbọku.” ¹⁴ Eze nūmaepho iphe ono, ẹphe epfu ono; iphe ono, o meru ono tūr wua ya ọkpoma. O meahaa g'ọ nafuta Danẹlu. Ọ chọkashia uto iya jasụ nchi nọdu abya ejihu; ọphu ọ dudu ọphu meru nụ.

¹⁵ Ndu ono byakwa awuru l'odze bya ejepfu eze je asụ iya: “Gube eze; nyatakwa g'ekemu ndu Midiya yee ndu Peshiya du; l'eze -tu-buwaa iphe, oo-me; ọzo l'ọ turu ekemu be a taa gbanwejekwa iya agbanwe.”

¹⁶ Eze tunaa ekemu; e je egude Danẹlu kpuru bya bya echie l'ogba oduma. Eze sụ Danẹlu: “Jiko ge Chileke ngu onye ibaru eja mkpulumkpuru dzokwaa ngu!”

¹⁷ A bya eswita oke mkpuma gude swichia onu ogba obu. Eze bya ebyia ya eka echi-eka iya; bya ebyia ya echi-eka ndu a maru epha phe l'ali-eze iya; g'ọ to du iphe, agbanwe agbanwe le ndu Danẹlu. ¹⁸ Eze tugbuu; ọ buru iya ala ibe iya. Ọ nokota enyashi ono; ọphu o riduru nri; ọphu ọ dudu onye kuru nkwa kpengu l'iphu iya k'eeme iya ehu-utso. Ọphu ọ dudu ike kuru mgbenya.

¹⁹ Swichechero; eze kwolihu gbaru oso je l'onu ogba oduma ono. ²⁰ Ọ byarwutaepho ogba ono, e chieru Danẹlu ono ntse; o gude olu aphu chia mkpu sụ Danẹlu: “Gube Danẹlu; onye-ozu Chileke ọphu dzu ndu! Chileke ngu ono, ibaru eja mbọku-mbọku ono; ọ duru-a ike dzo ngu l'eka oduma?”

²¹ Danẹlu sụ eze: “Gube eze; nọdukwa ndu ojejojel
²² Chileke mu yekwaru ojozi iya; ọ bya apyichishia oduma eka l'onu; ọphu ọ dudu ọphu kpakporu mu nū me nvọ; kele ọ to dudu iphe, oo-su le mu mejeru iya; ọphu ọ dudu iphe, mu mejeru gube eze.”

²³ Ehu gbẹ teke ono tsọahaa eze utso; tsọshiahaa ya ike. Ọ karu sụ g'e kufuta Danẹlu l'ogba ono. A bya

ekufuta Danẹlu l'ogba oḅu; oḅhu o dudu iphe, laru iya me nvo; kele Danẹlu dakobeerupho Chileke iya.

²⁴ Eze tu a ekemu; e je achita ndu ono, gbapheru Danẹlu ono; bya achiru ye l'ogba oduma; me unwu phe; me unyomu phe. Oḅhu oduma ono ekwekpodanu g'ephe rwua oḅhu oḅba ono. O wochaa phe kpokokongu; labushia anu phe; gwechaa okpu phe yogiri yogiri.

Dariyosu ekweta le Chileke Danẹlu bu iphe

²⁵ Tobudu iya bu; eze, bu Dariyosu bya edeeru oha l'ophu ekwo; bya edeeru ndu ali, nonu; mekpoo ohamoha; opfu-ali phe dugbaa iche iche l'ali ono mgburugburu su:

“G'ehu dukwa unu guu dua k'etsutsu iya!

²⁶ “Nta be mu turu ekemu su-a: ‘G'onnyemonye no l'ekameka l'ali-eze mu-a l'ophu l'ophu tsukotajekwa Chileke Danẹlu ebvu; kwabe iya ubvu!

“ ‘Noo kele o o ya bu Chileke

ophu dzu ndzu;
bya aburu Chileke,
a-nodu jasu l'ojeje.

Ali-eze iya ta adudu onye
byaru emebyi iya
emebyi.

O buru iya a-buru eze
jasu l'ikpazu.

²⁷ Onafutaje nemadzu;
teme o nodu abujeru
nemadzu oḅbata.

Oomeje oḅhumalenya;
bya emekwapho iphe,
du biribiri l'imigwe
me l'eliphe.

Ọ dzọtaru Danẹlu l'ẹka
oduma.' ”

²⁸ Ọo ya bụ; ụpete gbakpọerupho Danẹlu teke ono, Dariyọsu bụ eze; yẹle teke Sayirosu, bụ onye Peshiya bụkwapho eze.

7

Danẹlu aphụ ọphulenyà

¹ O be l'apha mbụ, Belushaza bụ eze ndu Bá-bilonu; Danẹlu bya arwọo nrwọ; tẹme ọ bụhukwarupho ọphulenyà, byaru iya l'ishi l'ẹka ọ zẹ azẹe eku mgbenya. Ọ gbeshi bya atụkoepho iphemiphe ono, ọ rwọru lẹ nrwọ ono dekọta l'ẹkwo.

² Waa iphe, Danẹlu ono pfuru baa: Mu aphụ ọphulenyà l'enyashi; mu bya ele ẹnya; mu hụma phẹrephere, shi l'uzo ẹno, dụ l'igwe l'ẹka ọswo-re l'oke eze-enyimu.

³ Oke anụ ẹno, adudu ọphu yẹe ibe iya gba nanụ shi l'ime eze-enyimu ono nyifutagbaa.

⁴ “Kẹ mbụ dụ g'oduma; ole o nwegbaarụ ñkù, dughbaa gẹ k'ugo. Mu nọdu elekpọe ya phọ ẹnya. A bya akwashia ya ñkù ono. A bya apalia ya l'alị pfube apfube. O gude ọkpa labọ pfuru gẹ nemadzụ. A bya eworu obu nemadzụ ye iya l'ime.

⁵ “Anụ k'ẹbo pfukwaru mu phọ l'iphu. Ono dụ g'ẹjo anụ-ẹgbudu, bụ biye. A bya apalia yẹbedua mgburẹku lanụ. Ẹgara-iphe dụ ẹto ghashihu iya l'ọnu; phachaarụ iya apharu l'eze. A sụ iya: 'Gbalihu; taa anụ, ha shii!'

⁶ “Ono bvuchaa; mu jeshia ele ẹnya; anụ ọzo pfuwaru mu l'iphu. Ono dụ g'agụ. Ọle o beru l'okpurukpu iya; o fua ñkù ẹno, dukotaepho gẹ ñkù ẹnu. Anụ k'ọgiya-a nweru ishi ẹno; tẹme ọ bụru iya bẹ a nuru ike g'ọ bụru ishi.

⁷ “E mechaa ono; l'ophulenyaa ono, mu aphu l'enyashi ono kpọkwapho; mu jeshia ele ẹnya; anu ophu kwe iya eno pfulwaru mu l'iphu. Ono nọdu anyi ishi edzu; teme o nọdu eye ebvu; teme okpehu paa ya eka. Eze iya dugbaa ke phengara-phengara bya adugbaa g'igwe. O nọdu avuje anu onye o bu yee ya kpatakpata; gude okpa zo ophu phoduru nu pyakapyaka. Ono te eyetakpodaru ndu ophu ililekpoo; teme yebedua nweru mpu iri.

⁸ “Mu nọdu arikwadu ke mpu ono; o nọdu mu l'iphu futa mpu ozo, ha nwanshi. O buru l'echilabo mpu ono g'o ha be o futaru. Mpu eto shi le ke mbu pho nwofu l'iphu iya. Nwa mpu nshii ono fua enya, du ge ke nemadzu; bya efua onu, etu onwiya epha.

⁹ “Mu nọdu elekpọkwapho enya:

“A bya eworu aba-eze bvube.

Onye ono, bu O-shi-l'ichee

bya asugaru iya.

Uwe iya nọdu acha

pemu pemu

g'aka-mini-sunoo.

Egbushi, no iya l'ishi nọdu

acha phuuphuu g'ejí

aturu ocha.

Oku nọdu enwu

phoophoophoo

l'aba-eze iya ono.

Mbu okpa aba-eze ono

bukotaru oku,

enwu enwunwu.

¹⁰ Oku nọdu aso gborogboro

ge nggele shi iya l'iphu

asofuta.

Unubuku nọdu ejeru iya ozi.

Ụnu iri ugbo ụnu iri ọzo
pfuru iya l'iphu.

A bya anọ-zia k'ikpe;
a bya ekpuhashia ekwo.

¹¹ “Mu nọdu elekpọkwapho; eshinu nwampu phọ etukpọkwapho onwiya ẹpha; mu nọdu elekpọepho ẹnya jasụ e woru anụ ono phua; bya eworu ogwe iya mebyishia woru chie l'ọku ono, enwu phoophoophoo ono. ¹² A natachaa anụ ọphuu g'ẹphe ha alị-eze phe; ọle a hakwanuru phe g'ẹphe dzuru ndzu kpọbaa nwupfu.

¹³ “Mu nọdu aphụ ọphulenyia l'enyashi ono; mu jeshia ele ẹnya; ọ dūwaru onye ọphu, dūepho gẹ Nwa ndiphe, gude urwukpu shi l'igwe eje abya. Ọ bya abyarwuta l'iphu O-shi-l'ichee ono; e duru iya durwua ẹka ono gẹdegede.

¹⁴ E mee g'o nweru alị-eze; bya adụ biribiri l'ẹnya; tẹme emee ya ọ buru eze. Ọha l'ophu; mẹ ndu alị, nọnu; mẹ onyemonye, shi l'ọhamoha, opfu-alị phe dūgbaa iche iche nọdu abarụ iya ẹja. Alị-eze iya dūepho jasụ l'ojejoje; ọphu ọ byadu l'abvụ abvụbvụ ophu; ọphu uswe-ẹka ọ bụ eze abudu ẹgube iya ọphu ee-mebyi emebyi.”

Iphe, nrwọ ono bụ

¹⁵ “Tọbudu iya bụ; ọ bya atsuhaha mube Danẹlu l'ẹhu. Ọphulenyia ono, mu aphụ ono nọdu agbakashi mu ẹhu.

¹⁶ Mu bya ejepfu onye lanụ l'ime ndu pfuru l'ẹka ono je asụ iya g'ọ kọeshikwaru mu iphe, iphe ono bukpo abubu.

“Ọ bya epfuaru mu iya; bya akọoru mu iphe, bụ ishi iphemiphe ono. ¹⁷ Ọ sụ mu ẹ-a: ‘Oke anụ ẹno ono bụ ndu eze ẹno, l'e-mechaa dū l'eliphe-a. ¹⁸ Obenu ẹ ke Ọkalibe-kangokotaru-nụ l'e-mechaa natachaa alị-eze ono nwowaruro jasụ l'ojejoje; mbụ l'ọo-nọduwa iya rọ l'ẹka jasụ ẹ tuutuutuu ẹ mịimiimii.’

¹⁹ “Mu meahaa gẹ mu maru iphe, anụ k'ẹno ono bukpuo abubu, bu ọphu eyetakpọdaru ndu ọphuu ililekpoo; teme o nọdu anyị ishi ẹdzu; anụ ọphu nweru eze, e meru l'igwè; nvọ iya buru onyirubvu; anụ ọphu ataje onye o bu yee ya pyaapya taa tafu; gude okpa zoo ọphu phoduru nu tolitoli. ²⁰ Mu mekwapho gẹ mu maru ke mpu iri ono, du iya l'ishi ono; yee ke nwampu ọphu nonyaaru nu bya akpofuta; mpu eto le ndu ọphu duhawaanu nwoshihu iya l'ataphu; mpu ọphu nweru enya bya enweru onu, etu onwiya epha; teme o kachaa nwibe iya akpabiri. ²¹ Mpu ono be mu elekpopho enya; o nọdu etso odu bya alwu-kpee phe pho; ²² jasụ Oshi-l'ichee rwua bya eworu ikpe bua; haaru ndu-nsọ ke Okalibe-kangokotaru-nu enge. O buru teke ono be ndu-nsọ byaru bya atuko ali-eze l'ophu nwokotaru.

²³ “No iya; o buru iphe, o pfuru iya baa: ‘Anụ k'ẹno ono bukwa ali-eze k'ẹno, l'emechaa du l'eliphe. Ono taa dudu g'ali-eze ndu ọphuu ililekpoo. Eliphe mgburugburu be oo-vu kpatakpata; zoo ya tolitoli; gwee ya uji. ²⁴ Mpu iri ono bu uzi umadzu iri, a-buchaa eze l'ime ali-eze lanu ono. Epe -buchaa eze; onye eze ozo abata l'okwa. Onye k'ono taa dudu gẹ ndu ọphuu. Yebedua a-lwu-kpe ndu eze eto. ²⁵ Oo-nodu epfutoshi Okalibe-kangokotaru-nu; teme l'ookpakwapho ehu. L'o kukebechaa ehu eme gẹ ya e-me gbanwee mboku; bya agbanwee ekemu. L'a paru haa ya l'eka ugbo lanu; yee ugbo labo; waa mkpirikpu iya. ²⁶ E -mechaa l'a bya anozia k'ikpe; l'a bya anata iya ike iya ono mebyishia. Ike taa dubaedu iya jasụ l'ojeje. ²⁷ Tobudu iya bu l'a bya eworu ali-eze ono; me okwa-eze; yee akpabiri ali-eze, nokota l'eliphe l'ophu woru ye ndu-nsọ l'eka; mbu ndu ono, bu phe bu ndibe onye ono bu Okalibe-kangokotaru-nu ono. Onye ono be abubu, o bu eze l'a-no ojeje;

tẹme iphe, bukpo ndu bukota ishi a-nodu abaru iya eja emekwapho iphe, o pfuru.’

²⁸ “Noo eka iphe obu jeberu bu onoya. Mbẹdua, bu Danẹlu rie ya pho l’oriri; meji nodu atofue mu pho mebyi atofu. Mu gbachishihuchaa nchi. Mu woerupho iphemiphe ono suchia l’ime okpoma mu.”

8

Danẹlu ahuma ebili yee mkpi l’ophulenyia

¹ O be l’apha, kwe Belushaza apha eto, o shi butaru eze ndu Babilonu; mube Danẹlu byakwa bya aphua ophulenyia yekwaru ophu mu puhawaru. ² Mu bya ele enya l’ophulenyia ono; mu noduwaa le Susa, bu ishi mkpukpu, no l’ali ndu Elamu. O buru eka mu no l’ophulenyia ono bu le mgboru nggele Ulayi. ³ Mu bya apalia enya jeshia elele; ebili, furu mpu labo, pfuwaru mu l’iphu. O pfuwaru l’aguga nggele ono; mpu iya duchaa ke phengara-phengara. Mpu ono nanu ka nwibe ya shii l’ogologo; teme o buru ono ka ogologo ono futakperu azu. ⁴ Mu nodu elekpoepho ebili ono enya. O nodu eme ena. O -pfuru laa l’uzo enyanwu-ariba; l’o pfuru laa l’uzo isheli; pfuru laa l’uzo ndohali. Ophu o dudu anu, duru ike kpafu iya l’iphu; ophu o dudu ophu a-du ike anafu iya iphe, o gude. O buerupho iphe, du iya ree be oomeje; teme o paa eka apaa.

⁵ Noo ya bu; mu gudekwadu-a aru k’ono; a bya ele enya; mkpi shiepho l’uzo enyanwu-ariba chafuta; tukoepho mgboko l’ophu awugha awugha ke wugelengu-wugelengu; ophu okpa erwudu iya ali. Mkpi obu fua mpu, ha shii; mbu woru mpu fua le mgbaka enya iya. ⁶ O byatashia ebili mpu labo pho l’iphu; mbu ophu mu shi huma, pfuru l’aguga nggele pho. O nodu aba mba ehuka ehuka eje abyapfuta iya. ⁷ Mu huma g’o wataru

etso ebili ono ọgu ẹhuka ẹhuka. Ọ nọdu echije ebili ono o-chi-too gude nno chifuchaa ya mpu labọ onoya. Ọphu ike apfuru gẹ yẹe ya lwua ọgu aduẹdu ebili ono. Mkpì ono tsuta iya tọgbo l'alì zọo ya tọlitoli. Ọphu ọ dudu onye duru ike dzọfu ebili ono l'ẹka iya. ⁸ Mkpì ono bya apaa igiri igiri. Igiri iya ono panukaepho ẹka; a ku-kwofu eze mpu iya ono. Mpu ẹno ọzo, ha shii byaepho bya efuta l'ẹka eze mpu lanu pho shi du pho. Mpu ono ẹphen'ẹno chikotachaa ọnu ghagbaa l'uzo ẹka pherephere shigbaa uzo ẹno, shi l'igwe.

⁹ A nonyaa; mpu ono nanu bya efuta nwampu nshii ọzo. Nwampu nshii ono nonyaa bya apaa ẹka; bya evuru lashia uzo ndohali; vukwaa shia uzo ẹnyanwu-awawa bya evukwapho shia uzo alì oma ono. ¹⁰ O vua gbiriri jasu ọ tuko ikpoto iphe, nọ l'imigwe rwudzuru. Ọ haru igwerigwe kpokpode dukoshia; ọ dashihu l'alì; ọ zokota iya tọlitoli. ¹¹ Ọ bya ekutse onwiya gẹ ya ha g'onye-ishi iphemiphe ono. Ọ nata iya ngweja, aanoduje egwe anu iya mboku-mboku; bya emee ulo-nsọ iya ophu ooreedu ire. ¹² Ọ buru atupya Chileke meru g'o gude a chiru ikpoto ndu-nsọ nu iya; bya anukwa iya pho ngweja, eegweje mboku-mboku. Iphe, bukpo iphemiphe, oome nọdu agbaru iya upete. E woru ire-lanu hua l'alì.

¹³ Tọbudu iya bu; mu bya anuma olu-opfu, onye du nsọ epfu. O gude iya epfufu; Onye Nsọ ọzo su iya: “?Ọo-nọbekpooru ino-beagha teme ophulenyaa-a avua; mbu ophulenyaa ke ngweja, aanu mboku-mboku-a; yee k'atupya, l'akpata ọla-l'iswi-a; yee k'eworu ulo-nsọ haaru iya-a; yee k'ikpoto ndu-a, aa-zo tọlitoli-a?”

¹⁴ Ọ su mu: “Nchi e-jihukwa bohu unu mgbo ise l'ukporo mgbo iri l'ise l'ọ buru iya bu l'e wophubaa ulo-nsọ ono azu g'ọ dubaa nsọ ọzobaa.”

Aakọ iphe ọphulenyá Dánẹlu onó bú

¹⁵ O bé gẹ múbẹ Danẹlu nọkpọepho elekpọepho iphe onó, mu aphụ l'ọphulenyá onó; bya arikpọepho g'oo-me doo mu ẹńyá; mu bya ele ẹńyá; a pfulwaru mu l'iphu. Onye ọbu dọepho gẹ nemadzụ. ¹⁶ Mu nụma olu-opfu nemadzụ. Eka ọ nọ epfu opfu ọbu búru l'aguga nggele Ulayi. O kua oku sù: “Geburelu-e! Mee gẹ nwoke onó maru iphe onó, ọpflu l'ọphulenyá onó-o!”

¹⁷ Ọ byarwutashia eka onó, mu pfuluru onó; ndzụ guahaa mu. Mu dabyierupho dzuladzula. Ọ sù mu: “Nwa ndiphe. Ọpflu e-do ngu ẹńyá bú l'ọphulenyá-a bukwa iphe, e-me teke ikpazụ.”

¹⁸ O gudekwadụ-a opfu onó l'eka epfu eyeru mu; oke mgbenya tų mu; mu zẹe woru iphu kpube l'alì. Ọ bya edenyi mu eka bya ekulia mu pfulube apfulube; ¹⁹ bya asù: “Gẹ mu bya epfuaru ngu iphe, e-me l'iphu; iphe, e-me teke ehu e-ghu Chileke oke eghu; kele ọphulenyá-a bukwa iphe, e-me teke e dobewaru edobe lẹ teke ikpazụ. ²⁰ Ebili mpu labọ onó, ì húmaru onó bú ndu ọ nọ-chiru ẹńyá phẹ bú eze ndu Midiya yẹe Peshiya. ²¹ Mkpi onó búru eze ndu Gurisu. Oke mpu onó, o furu lẹ mgbaka ẹńyá iya onó búru onye eze k'ivuzọ. ²² Mpu ẹno onó, futarunu teke ọpflu nwofuru phọ bú alì-eze ẹno, e-mechaa shi l'ọha onó pfulkata; ọle ike phẹ taa haduru.

²³ “Okwa eze phẹ -bvọepho, bú iya bú teke ndu ntụpya onó e-meebewaa ike phẹ; noo teke onye eze ọzo a-bata l'okwa. Onye k'onó bẹ iphu a-gba igiri igiri; tẹme l'ọ búru onye opfu-ephuphu edoje ẹńyá. ²⁴ Yẹbedua bẹ okpehu a-dụ; ọle ọ tọ búdu yẹbedua a-nọdu ange onwiya ike. G'oo-gudeje emebyishi iphe a-dụ biribiri. Iphemiphe, ọ tųberu ememe l'oojehuru iya; ọpflu ọ dudu iphe, ọ tọo nwudu ememe; l'ọ tuko ndu ike dụ mebyishia; bya emebyishikwaphọ ndu duru Chileke nsọ.

²⁵ Ughoshi bɛ oo-me g'ɔ nɔdu aka shii. L'o woru onwiya dobe l'onye kakɔta shii. Teke ono, oo-me gɛ ndiphe riɔ lɛ nchi dɔwaa doo ono bu teke oo-mebyishi ikpoto nemadzu; je apfuru pfu-chia ɛnya Onye-ishi iphe, bu ndu-ishi l'ophu. Ɔle ee-mechakwaa mebyia ya; obenu l'ɔ tɔ buɔdu l'ike kɛ nemadzu bɛ oo-shi.

²⁶ “A bya l'ophulenyɔ ophu i phuru; kɛ nchi ejihu waa nchi abɔhu; onoya bukwapho eviya. Ɔle ɔ bu; byabekwadu ono iphe; kɛle teke onoya e-me dukwadu ɛnya shii.”

²⁷ Noo ya; e mechaa ike bya abvukota mube Danɛlu. O mee mu iphe-ememe ujiku olemole. Mu nonyakwaa bya agbalihukwa bya awata ejeru eze ozi, mu ejeru iya. Ophulenyɔ ono nyia mu ishi edzu; kɛle o to doduru mu ɛnya.

9

Danɛlu epfu anu Chileke

¹ O rwua l'apha, kwe Dariyosu nwa Kuzakusesu apha lanu; Dariyosu ono bu onye Midiya, e meru eze l'ali-eze ndu Babilonu l'ophu; ² ɔ buru apha mbu, ɔ bahuru l'okwa-eze iya bɛ mbɛdua, bu Danɛlu guru iphe, e deru l'ekwo opfu Chileke; o doo mu ɛnya; mbu opfu, Nnajiuphu pfuru nu onye mpfuchiru iya ono, bu Jieremaya; su iya lɛ Jierusalɛmu a-dabyiru buru ochobu no ukporo apha eto l'apha iri. ³ No iya; mu byanu aghaaruu Nnajiuphu, bu Chileke iphu bya epfuahaa nuahaa ya; rwoghaa ya arworwo; aswi egu epfu iya; yee uwe-aphu; woru ntɔ kpua onwomu.

⁴ Mu pfuru nu Chipfu, bu Chileke mu; bya epfushiaru iya iphe-ɛji mu su iya:

“Gube Nnajiuphu, bu Chileke, paru ɛka bya adu ebvu; gube onye edobeje ogbandzu n-yemobu gu lɛ ndu yeru

ngu obu bya emeje iphe, ị karụ g'e meje. ⁵ Anyi meakwaru iphe-ẹji; bya emeswewaa iphe. Anyi bụ ndu ẹjo-iphe bya abụru ndu kwefuru ngu ike. Anyi te emejeedu iphe, ị karụ sụ g'e meje; ọphu anyi edobeęduru iphe, i kperu l'ikpe. ⁶ Anyi ta angabeęduru nchị l'olu ndu-ozu ngu phẹ, bụ ndu mpfuchiru ngu; mbụ ndu gude ẹpha ngu pfua opfu nụ ndu bụ eze anyi phẹ; mẹ ndu-ishi anyi; mẹ ndu bụ nna anyi phẹ; mẹ ndu alị anyi g'ẹphe hakọta.

⁷ “Nnajiuphu, ị bụ onye pfuberekoto; obenu lẹ g'ọ dū ntanụ-a bẹ iphere jiru anyi iphu; mbụ anyibe ndu Jiuda; mẹ ndu Jierúsalemụ; mẹ ndu Ízurẹlu l'ọphu; ndu ọphu nọ ụzenya; mẹ ndu ọphu nọ ntse; ndu nọkpoo l'iphe, bụkotakpoo ọhamoha ono, ị chịru anyi tũkaa nanunanu; opfu l'anyi te ekwedu g'e gude ire anyi ẹka ono. ⁸ Gube Chipfu; anyibedua; mẹ ndu eze anyi; mẹ ndu-ishi anyi; mẹ ndu bụ nna anyi phẹ bẹ iphere jiaakwaru iphu; kele anyi mewaru ngu iphe-ẹji. ⁹ Nnajiuphu, bụ Chileke anyi bụ onye aphuje obu-imemini; bya abụru onye aguje nvụ; m'obetachakpọoru anyi kwefuru iya ike. ¹⁰ Anyi te emejeedu iphe, Chipfu, bụ Chileke anyi sụru g'anyi meje; ọphu anyi edobeęduru ekemu ono, ọ tūru ndu-ozu iya, bụ ndu mpfuchiru; ẹphe woru nụ anyi ono. ¹¹ Ndu Ízurẹlu l'ọphu mebyikọtawaru ekemu ngu; bya aghawaru ngu azụ; ọphu ẹphe emejeedu iphe, ị sụru g'ẹphe mee.

“Noo g'ọ gude ọnu, a tūru; yẹ ikpe, e riru nte kpebua, e dekọtaru lẹ Ekemu Mosisu, bụ onye-ozu Chileke tũko bụru iphe, e kpuberu anyi l'ishi; opfu l'anyi mewaru ngu iphe-ẹji. ¹² Iphe ono, e pfuru l'oo-me anyi ono; mẹ ọphu a sụru l'oo-me ndu-ishi anyi phẹ bẹ mekọtawaru anyi; kele i mewaru g'eze iphe-ẹhuka dapfuta anyi. O tokọ dū-swee iphe, e mejeru lẹ mkpula igwe-a l'ọphu l'ọphu, ha g'ọphu e mewaru ndu Jierúsalemụ. ¹³ Ọ bụepho

g'e deru iya l'ẹkwo ekemu Mósisu bụepho g'eze iphe-ẹhuka ono dapfutakọtaru anyi; Ọphu anyi ahaduru iphe-ẹji anyi ngabẹ nchị l'iphe, bụ ire-lanụ nkengu; shi nno chọkwanaa Chipfu, bụ Chileke anyi g'o meeru anyi eze-iphe-oma. ¹⁴ Ọo ya bụ; Chipfu menaa ẹgwegwa parụ eze iphe-ẹhuka ono haa; ọ dapfuta anyi; noo kẹle Chipfu, bụ Chileke anyi bụ onye pfulerekoto l'iphemiphe, oome; obenu l'anyi te emeduru iphe, ọ sụru g'anyi mee.

¹⁵ “Nta-a kwanụ; gube Nnajiuphu, bụ Chileke anyi, bụ onye gude ọkpehu dufuta ndibe ngu l'alị Ijiputu; mbụ gube onye meru; a maru ẹpha ngu byasụ ntanụ-a; anyi mewaru iphe-ẹji; anyi meswewaru. ¹⁶ Gube Nnajiuphu: eshinu ị bụhakpowaa onye emeje iphe, pfuluru ọto; g'ẹhu ghubuhunụ ngu egbu; vubuhunuru ndu Jierusalẹmu ọvuma; mbụ mkpukpu ngu onoya; mbụ úbvú ngu ono, dū nsọ ono. Iphe-ẹji, anyi meru; mękpoo ẹjo-iphe, nna anyi phẹ meru mewaru ndu Jierusalẹmu; yẹe ndibe ngu; ẹphe bụru iphe, ndu nọru anyi mgburugburu gude achị ọchi.

¹⁷ “Nta-a; Chileke anyi; numanu epfupfu, mu epfu anụ ngu; yẹe arwọrwo, mube onye-ozu ngu arwọ ngu. Gube Nnajiuphu; menaa g'iphóró, shi ngu l'atatiphu duru eze-ulo ngu ono, dabyiru iphoru ono g'ẹpha ngu apfuluru. ¹⁸ Gube Chileke; ngabenu nchị numa; sanaa ẹnya huma gẹ mkpukpu ono, a guru ẹpha ngu ono dabyiru bụru ochobu. Iphe, anyi gude arwọ ngu iphe-a ta abukwa l'anyi bụ ndu pfulerekoto; ọ buchikwaa l'ọo l'ị phunukaru obu-imemini. ¹⁹ Gube Nnajiuphu; ngabenu nchị! Gube Nnajiuphu; gunaa nvu! Gube Nnajiuphu; numanu anuma; mee ememe! Ọ kwa g'ẹpha ngu apfuluru! Gube Chileke mu; apfushinu upfu; kẹle mkpukpu ngu ono; mę ndibe ngu ono bukwa ẹpha ngu bẹ a guwaru phe!”

Ęsaa ęsaa uzi ¼kporo ęto l'iri

²⁰ Teke ono, mu epfu an¼ Chileke; epfushiru iya iphe-ęji, mu meru; męę ọphu ndibe anyi, bu ndu Ízuręlu meru ono; mb¼ arwọ Chipfu, bu Chileke mu l'iswi ęhu úbvú iya ono, bu úbvú d¼ nsọ ono; ²¹ bę Geburęlu; mb¼ nwoke ono, mu ph¼jehawaru l'ọphulenyanya ono; zięrupho phaa nzi lan¼ byapfuta mu. Teke ọ byaru bu l'ụzenyashi l'ęgube teke aagwaję Chileke l'ụzenyashi. ²² Ọ bya akaru mu s¼ mu-a: “Danęlu; iphe, mu byaru bukwa gę mu mee g'ị kwaa ęnya; yęę g'iphe doo ngu ęnya. ²³ Ọ kwarọ teke ono, ị watar¼ epfu an¼ Chileke ono bę Chileke meru ngu iphe, ị s¼ru g'e meeru ngu, bu iya bu iphe, mu byaru gę mu pfuaru ngu; kęle ị bu onye aakwabę úbvù, par¼ ęka. Ọo ya bu g'ị rikwaa ozi-a ariri; l'o dokwaa ngu phọ ęnya mb¼ ọphulenyanya-a:

²⁴ “Ugbo ęsaa ęsaa ugbo ¼kporo ęto l'iri bę a tọwaru ọkpa iya doberu ndibe ngu; yęę mkp¼kpu ngu ono, d¼ nsọ ono g'e mee g'ęphe t¼pya-buhu nt¼pya; mee iphe-ęji meghee; g'e doshia ęjo-iphe, ęphe meshiru; wobata apf¼bekoto ọphu a-d¼ ojejeje; woru iphe-ọhubama mee l'ọphulenyanya yęę mpfuchiru; woru man¼ w¼a l'iphe, kakọta ad¼ nsọ.

²⁵ “Ọwa-a bu iphe, ịi-maru; yęę iphe, e-do ngu ęnya: E -shi teke ono, a tọru ọkpa s¼ g'e mee Jierúsalem¼ g'ọ d¼ g'o shi d¼; g'a kp¼-phu iya az¼; gbiriri jas¼ teke k'onye ono, a w¼ru man¼ l'ishi ono; mb¼ onye ono, bu onye-ishi ono, a-byan¼ ono; bę a-b¼ru ugbo ęsaa ęsaa ugbo ęsaa; yęę ęsaa ęsaa ugbo ¼kporo ęto l'ębo. Teke ono bę aa-kp¼-phu iya az¼; tọo ya oji; t¼a ya owere; ọle ọo-b¼ru teke aa-nọdu eje iphe-ęhuka. ²⁶ Teke ugbo ęsaa ęsaa ugbo ¼kporo ęto l'ębo ono bv¼erupho; l'e gbua Onye ono, a w¼ru man¼ l'ishi ono; ọ tọo d¼edu iphe, oo-nwekwad¼ru. Ndibe onye-ishi ono, a-bya n¼ ono; abya

emebyishia mkpukpu ono; yẹe ụlo ono, dụ nsọ ono. Ọ bụru teke ono bẹ mbọku ikpazụ ono a-bya g'utso. Aa-lwụepho ọgu jasụ l'ikpazụ; mbụ l'ọla-l'iswi bẹ a tų-buwaru dobe l'ọo-dụ. ²⁷ Yẹbedua bẹ yẹe ndu dụ igwerigwe a-gba ndzụ, shihuru ike l'ime ugbo ẹsaa ono nanụ; ọle ugbo ẹsaa ono -jebeerupho l'echi l'o buchia agwa iphe; yẹe ngwẹja. Onye mmebyi abya; bya eworu ẹjo ahuma dobe gbiriri jasụ teke ee-mebyishi iya l'ophu, bụ iya bụ iphe, a tuburu l'ee-mechaa mee onye mmebyi ono.”

10

Danẹlu ahuma ojozi-imigwe l'ophulenyaa

¹ O be l'apha, kwe Sayirosu, eze ndu Peshiya apha ẹto, ọ bahuru l'okwa-eze iya; Danẹlu phua ophulenyaa. Danẹlu ono bụ iya bụ onye ọphu e shi ekuje Beluteshaza. Iphe ono, ọ phuru l'ophulenyaa ono bụru iphe, e-me ememe bya aburu iphe, egoshi l'ogu a-dụ. Ozi ono bya edoo ya ẹnya; tẹme e mekwaaphọ g'iphe ono, ọphu l'ophulenyaa ono doo ya ẹnya.

² Lẹ teke ono bẹ mube Danẹlu nọ l'aphu-aphu idzu ẹto. ³ Ọphu mu erijedu ụdu nri, guru mu nụ. Ọphu anụ; ọzoo mēe ekpuduru mu ọnu; ọphu mu ewotaduru manụ-anyinyi nyia l'ẹhu; gbiriri jasụ idzu-mbekee ẹto ono bvụ.

⁴ O be g'onwa mbụ dụ l'abalị ukporo l'eno; mu pfuru l'aguga Eze Ẹnyimu ono, bụ ẹnyimu Tigririsu. ⁵ Mu jeshia apali ẹnya; nwoke lanụ pfuwaru mu l'iphu. O yee uwe ọchaa. Ọ bụru akpọ, e gude mkpọla-ododo, kakọta ree mee bẹ o gude tų-buta uwe iya l'upfu. ⁶ Akpọ ẹhu iya nọdu akwọ mụrumuru gẹ mkpuma-kirisòlayitù; iphu nọdu acha iya kẹ phuuphuu g'ebemu-igwe; ẹnya iya ẹphenebo nọdu achakọta iya vaavaa g'ọku, enwu enwunwu. Oshi-ẹka iya yẹe oshi-ọkpa iya dụchaa swawara

swawara g'onwirubvu, a hụcharu ahụcha. Olu-opfu iya nọdu ada g'opfu, a dū igwerigwe epfu.

⁷ Noo ya; ọ bụerupho mụbe Danẹlu phuru ọphulenyanya ono kpoloko. Ophu ndu mu l'ephe nọ ahụmaduru iya. Ole ndzụ-agugu guderu phe; k'ophu ephe gbalaru je edomia onwophe. ⁸ Mu nọduepho nwẹkinyi mu; tabekpoeppo ọnya l'oke ọphulenyanya ono, mu aphụ ono. Nkwo tsushikota mu mọe; iphu jikputechaa mu ejikpute g'odzu. Ike bvuẹbekota mu. ⁹ Mu bya anuma ẹka o pfuru opfu yeru mu. Mu nganyaa nchị l'opfu iya; mu woru iphu kpube l'alị. Oke mgbenya tu mu.

¹⁰ A bya edenyi mụbe Danẹlu ẹka; kulia mu pfube; ẹka mu ephebebo yee ikpere ọkpa mu tuko phuhu mu kparikpari. ¹¹ O sụ mu: “Gube Danẹlu; onye aakwabe ụbvù, parụ ẹka; ọkwa nwẹhu ọgbo nchị numa opfu-a, mu abya epfuru nū ngu-a. Ozo bụ g'i gbeshi pfuru apfuru; kele ọ bukpo ezizi be e ziru mu ge mu byapfuta ngu.” O pfuẹpho nno yeru mu; mu gbalihu pfuru apfuru; ẹhu nọdu aphụ mu ke kparikpari.

¹² O sụ: “Ge ndzụ ba agushi ngu Danẹlu. Eshi le mboku mbu ono, i woru ọkpoma ngu ghebe onu g'iphe doo ngu ọnya ono; bya eworu onwongu wozekpo alị l'iphu Chileke ngu; noo teke a numaru olu ngu; e zia mu ge mu bya epfuru yeru ngu. ¹³ Obenu l'onye-ishi alị-eze ndu Peshiya kwachiru mu ụzo ukporo abalị l'abalị lanu. Noo ya bụ; Mayikelu, yi l'onye lanu l'ime ndu-ishi bya bya eyeru mu ẹka; kele onye eze ndu Peshiya ono sederu mu l'ẹka ono. ¹⁴ Nta-a be mu byaru ge mu pfuaru ngu iphe, e-me ndu nkengu l'uzo iphu; kele ọphulenyanya ono bụ iphe, e-mechaa mee l'uzo iphu.”

¹⁵ Teke ono, oopfu iphe ono anu mu ono be mu phuerupho yoo; ophu mu epfukpodaru m'opfu ilile.

¹⁶ Noo ya; iphe, gbaerupho ụgbugba ge nwa ndiphe

bya edenyi mu ęka l'ęgbonu. Mu saa ọnu wata epfu opfu. Mu sụ onye ono, pfuru mu l'iphu ono-a: “Gube nnajiuphu mu; ọphuleny-a, mu phuru-a be eyekwa mu ebvu shii. Nta-a ta adụekwa ike, dukwadu mu nụ.¹⁷ Mbụ-a; nnajiuphu; ? denu ge mube onye-ozu ngu e-shi bya awata abo ụja eyeru gube nnajiuphu? Ike ta adukpoekwa mu ililekpoo; k'ophu bu l'atu unme tukokwaru rwuhuchawaa mu.”

¹⁸ Tọbudu iya bu; iphe ono, gbaru ge nemadzu ono byakwa bya edenyi mu ęka ozo; bya emee; ike du mu.

¹⁹ O sụ mu: “Ge ndzu ba agushi ngu; gube amadu, aakwabe ubvu, paru ęka. G'ęhu dukwa ngu guu! Shihu ike nta-a! Shihu ike!”

O pfurupho opfu ono nụ mu; mu bya arọ-keta ike bya asu iya: “Nnajiuphu mu; pfuwaro iphe, iipfu; eshinu i mewaru ike du mu.”

²⁰ O byakwa bya epfua ozo sụ: “?I maru iphe, meru g'o gude mu byapfutashia ngu? O to dukwa g'oo-noburu; mu alashia azu jeshia ge mu l'onye-ishi ndu Peshiya lwa ọgu ozo. Mu -mekpechaa onye k'ono; onye-ishi ndu Gurisu a-bya. ²¹ O le mu e-vuru ụzọ kọadaru ngu iphe, e deru l'ekwo ire-lanu ono. Mbụ l'o buepho Mayikelu, bu onye-ishi k'unu bu onye gbaru mu mkpu kpoloko ge mu mekpee phe.”

11

¹ “Tọbudu iya bu; o be l'apha, bu Dariyosu onye Midiya apha mbu, o wataru aburu eze; mu gbalihu pfuru ge mu gbaaru iya mkpu; gbobuta iya g'o to du iphe, e-me iya nu.

Eze ndu ndohali yee ke ndu isheli

² “Nta be mu e-gburu ngu opfu tororo. O phodukwaru ndu eze eto, e-mechaa futa le Peshiya. Ophu e-kwe

iya ęno a-kwatakpoo ka ndu ophuu g'ęphe ha enweru iphe. Teke o gbęepho l'ęku iya ono nweru ike; l'o kpa-lia onyemonye g'ęphe wata etso alį-eze ndu Gurisu opfu. ³ Noo teke onye eze, parų ęka apaa l'a-gbalihu pfuru. Onye k'ono bę alį-eze iya a-pa ęka apaa. O buru iphe, dų iya ree bę oo-noduje eme. ⁴ O -gbalihuchaa ono; l'aabya eworu alį-eze iya obu chikpoo woru kee l'uzo, pherephere eshije abya ųzo ęno, dų l'igwe. O to dudu awa iya, oo-larų; ophu ike a-dudedu iya g'o shi dų iya. Noo kęle alį-eze iya ono bę aa-vų l'ogbarabvu; pata je anų ndu ozo.

⁵ "Eze ndu ndohali bę ike a-dų; ole onye lanų le ndu-ishi ojogu iya e-mechaa ka iya ike. Onye k'ono bę ęka oburu eze e-mechaa paa ęka apaa. ⁶ Teke a noekwarupho nwapha olemole; ęphe abyakwa agbaa ndzų. Ada-eze ndu ndohali l'e-je aluru eze ndu isheli; g'ee-shi g'o mee g'ęphe dų le ree. Ole ogbandzu ono e-gbukahų. Noo teke aa-kponyi nwanų ono ęnya; yęe ndu shi l'ibe eze duru iya laa ji; yęe nna, nwuru iya nų; yęe ndu bu agbarike iya.

⁷ "E-mechaa bę awa nwanų ono a-gbalihu g'o nochia ęnya iya. Onye ono e-tso ndu ojogu eze ndu isheli ogu gude nno bahų l'ęka eze ono chiberu ifutu. Oo-tso phe ogu gbiriri jasų l'o lwų-kpee phe. ⁸ Oo-natachaa phe agwa phe; yęe ntękpe, ęphe gude onyirubvu wų; mękpoo iphe, ereshi ire ike, bu mkpola-ochaa mę mkpola-ododo; chitachaa ya l'o buru iya ala alį ndu Ijiputu. O byakwa anokpoo apha olemole; hakpoeppo eze ndu isheli. O to dudedu iphe, oo-me iya. ⁹ Noo teke eze ndu isheli e-je eswee alį ndu ndohali. Ole o to dudu g'oo-no-beru l'o laphu azų l'alį iya. ¹⁰ Unwu iya abya akwakobe k'ogu; bya achikobekpoo ndu ojogu, a-pa ęka apaa; ndu a-nodu ekpo kojokojo g'utso, nyiberu

anyibe. Ephe alwua ogu obu lwu-rwua eka eze ndu ndohali chiberu ifutu.

¹¹ “Noo teke eze ndu ndohali a-tangirihu; zoru garamugaramu je je etsoo eze ndu isheli ogu. Ndu isheli abya achikobe ndu ojogu, paru eka gude bya; ole ndu ndohali alwu-kpele phe-a. ¹² Teke e rwutaerupho ikpoto ndu ojogu ono; eze ndu ndohali egude iya kuahaa onwiya. L'o gbua unu-kuru-unu ndu ojogu ono; ole o to budu iya e-me iya g'o buwaruro onye ike kachaa adudu. ¹³ Noo kele eze ndu isheli a-la je achikobe ikpoto ndu ojogu ozo, akwata ka ke mbu pho shii. A -noepho apha olemole l'o byatashia ogu ozo; l'o chiru ndu ojogu, kwatakporu du igwerigwe; teme a chiru ngwogu chi-jia phe eka.

¹⁴ “Teke ono be aa-du igwerigwe etso eze ndu ndohali ogu. Ozo bu le ndibe unu ndu ophu emeje ike ike l'e-kwefukwaru iya pho ike; ephe eshi egube ono mee; ophulunya avua; ole o to dudu iphe, ephe e-mefu onya. ¹⁵ Noo teke eze ndu isheli a-bya akpu oje kpu-pee mkpukpu lanu mgburugburu, bu mkpukpu, a kpu-pheru igbulu mgburugburu; lwuchaa ya lwuta. Ike taa du-ziedu ndu ojogu ke ndu ndohali g'ephe nwuphu iya azu; mbu le ndu ojogu phe, kachaa alwushi ogu ike taa dukwa ike apfuru. ¹⁶ Onye eze ono, bataru nu ono anoduepho emeepho iphe, du iya ree. O to dudu onye adu ike agboru iya chiirii. L'o bya eworu onwiya sibe gedemu l'ali-oma ono; teme ike adukwa iya pho shii k'opu o-du ike mebyishia ya. ¹⁷ Iphe, oo-me bu l'ophubeepho iphu gude ike, o gude nodu l'ali-eze iya l'opu gude bahu. Ephe l'eze ndu ndohali abyakwa atugba nanu. L'o bya ekuru ada iya kee ya k'opu ya e-shi l'eka ono lwua ali-eze iya ono; ole iphe ono, ochi idzu iya ono be o too meghadu; ophu ooyeduru iya eka. ¹⁸ L'o gbephe teke ono bya aghaaruru ndu bu l'aguga eze-enyimu

iphu. L'ọ lwụa phẹ lwuta ndu ọphu dụ igwerigwe. Ọle ọo onye-ishi ojọgu lanụ e-mechaa buchia iphe-iphere ono; melata iya iphe ono, oome ndu ọzo ono. ¹⁹ O - mechaa nno; l'ọ bya alaphu azụ je aghaarụ mkpụkpu nkiya iphu, bụ mkpụkpu lẹ mkpụkpu, a kpụshigbaaru ike l'alị iya. Noo teke ụpfu a-dụ iya; l'ọ daa darwua ẹka a taa hụmabakpoedu iya ahụma ophu.

²⁰ “Onye a-nọtsota iya nụ abya eye onye ana akirikio; g'ọ je anakọo ndu alị-eze ono ẹku phẹ. A -nọepfo nwapha olemole l'e gbua yẹbedua. Ọle e tee gbukwa iya l'ẹhu-eghu; ọphu ọ bụkwa teke aalwụ ọgu.

²¹ “Onye ọzo, bụ onye a-nọtsota onye k'ono a-buru onye a ta gụbeduru iphe; onye a ta akwabẹdu ụbvù, gbaru onye eze. Yẹbedua e-gude ẹregede pfulbata bya eswee alị-eze ono teke ndu nọ iya nụ arị l'iphe dūebekpoo ree. ²² Ndu ojọgu, abya gbukugbuku bẹ ee-rwuta rwufu l'atatiphu iya; mbụ gbuchaa gbua onye yẹle iya rifuru nte aburu nanụ. ²³ Mbụ lẹ yẹle iya a-gba ndzụ; e -mechaa l'ọ gbaaru iya ẹregede; mbụ gude-a nwa ndu abadu ishi bahụ je aburu onye ike dụ. ²⁴ Teke mkpụkpu, kachaa enweru iphe nọgbaro l'ọ tọ dudu onye sūru phẹ eme iphe; bụ teke ọo-bata lẹ mkpụkpu ono bya eswechaa ya. Noo teke oo-me iphe, nna iya adujeduru ike mee; ọphu nna iya oche phẹ emejeduru iya. L'ọ bya eworu iphe, ọ kwatarụ l'ọkwata; waa ẹku mmanụ ọzo woru keeru ndu ẹphe l'iya swi. Ndu sụkporu l'ẹphe kpọru abara; l'ọ chile-a idzu je alwụ-kpee phẹ. Ọle iphe ono bẹ o too meribekwaru.

²⁵ “Oo-gude ndu ojọgu, dụ igwerigwe shii gude rọkota ike; sụa ẹka l'obu jepfushia eze ndu ndọhali ọgu. Eze ndu ndọhali abya egude ndu ojọgu, parụ ẹka; tẹme ike dụ phẹ gude wọta iya ọgu obu. Ọle ọ tọo dudu ike apfuru. Ọ buru iphe, a-kpa iya nụ bụ ẹjo idzu ẹregede, aa-chiru

iya. ²⁶ Mbụ l'ọo ndu eri nri iya l'a-nọdu e-me g'ẹphe gbua ya; mbụ lẹ ndu ojọgu iya bẹ ee-rwuta rwufu; l'e gbua ndu ọp̄hu d̄u igwerigwe l'ip̄hu ọgu. ²⁷ Ndu eze lab̄o ono, l'e-gude ọkpoma mgbash̄i nọdu nọ-kube teburu lan̄u ede nwibe ph̄e edede; ọle ọ t̄o d̄udu ọp̄hu e-nweru ishi; k̄ele o -rwuẹkwapho teke a tuburu bẹ mkp̄ochi-ishi iya a-d̄u. ²⁸ Eze ndu isheli e-gudekp̄oo ẹku, par̄u ẹka gude laphu az̄u l'al̄i nkiya; ọle ip̄he, ọo-nọduepho ar̄i b̄u ḡe ya mebyia ọgbandzu ono, d̄u ns̄o ono. E -mechaa l'o mee ip̄he ono, ọ t̄uberu ono; t̄eme l'ọ lash̄ia al̄i iya.

²⁹ “Teke a tuburu doberu iya -rwuẹpho; l'ọ byakwa eswee al̄i nd̄ohali ọzo; ọle k'ọgiya ono l'a-d̄u iche e -me l̄e k̄e mb̄u; ³⁰ noo k̄ele ndu Kitimu l'e-gude ụgbo-mini ph̄e bya etsoo ya ọgu; l'o mee meji at̄ofu iya. L'ọ gb̄e teke ono lash̄ia az̄u; je eworu ẹhu-eghu iya swiberu ọgbandzu ono, d̄u ns̄o ono. Ọ -lwa az̄u ono b̄u ndu a-t̄uba iya l'ẹnya b̄u ndu s̄uru l'ẹp̄he ta aȳihedu l'ọgbandzu ono, d̄u ns̄o ono.

³¹ “Ndu ojọgu iya a-w̄u-lihu wata emerw̄ushi eze-ulo, d̄u ns̄o ono, a kp̄ushiru ike ono. Ẹp̄he abya ewuchia g'a ta gwah̄e Chileke mb̄oku-mb̄oku; bya eworu ẹjo ah̄uma ọla-l'iswi dobe. ³² L'o gude op̄fu-enwunwu merwushia ndu ọp̄hu mebyiwar̄u ọgbandzu ono; obenu l̄e ndu h̄uberu Chileke ph̄e ama e-shihuẹpho d̄ungudungu kak-p̄ute iya.

³³ “Ndu maru ip̄he ap̄f̄uerupho l'al̄oru ikpoto nemad̄u ẹka l̄e nch̄i; a makwar̄u-a l'e -mechaa b̄e ee-gbuchaa ph̄e egbugbu; kp̄oo ph̄e ọku; har̄u t̄u ph̄e mkp̄oro; kwaa ip̄he ph̄e l'okwata. ³⁴ Ẹp̄he -daa l'e yeru ph̄e ẹka nwansh̄i; t̄eme ikpoto nemad̄u aw̄uru tsoru ph̄e; ọle ẹp̄he a-nọdu etso ph̄e etsotso mkp̄e. ³⁵ Ndu ono, b̄u ndu maru ip̄he ono b̄e ụp̄fu a-hakwaru-a d̄u; k'ọp̄hu aa-h̄u ph̄e àh̄uh̄u g'ẹp̄he gbuchaf̄u d̄ubebe ree; mee ph̄e; ọ t̄o

dudu ęka ęta a-du phe l'ęhu gbiriri jasę le teke ikpazu; kele teke ikpazu ono a-byakwa le teke a tųberu.”

Eze, l'ekutse onwiya

³⁶ “Eze ono e-mekpọekwapho iphe, du iya ree. Oo-nọdu ekutse onwiya; mee onwiya ge ya kakọta iphe, bukota agwa l'ophu shii; bya epfukwapho oke opfu, nchi eteke anumaswee gude epfubyishi Chileke ophu bu iya nwe agwa l'ophu. Iphe, oome a-nọdukpoepho ejehuru iya gbiriri jasę oke ęhu-ęhu Chileke ono abvubebe. Noo kele iphe, a tuburu l'oo-me e-mekotachaa. ³⁷ Ophu o dudu iphe, o byaru agube agwa, shi le nna iya; ozo agwa ono, larę unwanyi l'obu ono. Ophu o dudu agwa, o byaru agube iphe ililekpoo; ochia iphe, oo-me bu l'oo-me onwiya g'ọ kakọta iphemiphe onoya shii. ³⁸ Iphe ozo, oo-nọdu eme bu l'agwa, oo-nọdu akwabe ubvu bu agwa ęlo, a kpushiru ike; mbu agwa ophu nna iya phe amajeduru. Noo agwa, oo-gude mkpọla-ododo yee mkpọla-ọchaa gude akwabe ubvu bu ono. Ono be oo-nuchaa mkpuma, aswa du; yee iphe, bukpo iphe, ere ire. ³⁹ O -huma ęka oha chiberu ifutu l'o je etsoo phe ogu. O buru agwa ono, shi eshishi ono be oo-gude eme iya. Ndu guberu iya iphe be oo-kwabeje ubvu, paru ęka apaa. Oo-me phe ephe aburu ishi ndu du igwerigwe; l'o woru ali keeru phe; ephe apfu ęwo iya.

⁴⁰ “O -rwutashiepho teke ikpazu ono; eze ndu ndohali etsoo ya ogu; eze ndu isheli eziepho phaa zipfuta iya; chiru ikpoto ębo-inya; me ndu agba l'inya; me ikpoto ębo ozo mmanu gude jepfu iya. L'o swekwapho ali oha, du igwerigwe; mbu sopyabe phe g'ęka utso gbaru. ⁴¹ Ali-oma ono be oo-swetakwapho. Ali ęka du igwerigwe be a-dakota nu; obenu le Edomu; yee Mowabu; waa ndu-ishi ndu Amonu be aa-dzota. ⁴² Oo-bukpooru

ishì ndu alì ẹka dọ igwerigwe; ọphu ndu Ijiputu anahukwa iya. ⁴³ Ọo-natachaa ndu Ijiputu ẹku mkpọla-ododo yẹe mkpọla-ọchaa phẹ; mẹkpoo iphemiphe, ẹphe gude baa eze l'ọphu. L'o mee ndu Libiya; yẹe ndu Kushi; ẹphe anọdu iya l'ẹka. ⁴⁴ A -nọnyaephe; nzì, e shi l'ụzo ẹnyanwu-awawa; yẹle ụzo isheli zia abya eyee ya ebvu. L'o gude oke ẹhu-eghu kwolihu jeshia gẹ ya gbua ikpoto nemadzu pyaapya; mbụ meahaa g'ikpoto nemadzu bvubebe. ⁴⁵ Ẹka oo-je anmabe eze ụlo-ẹkwa iya bụ lẹ mgbaka Eze Ẹnyimu yẹe oke ụbvú ono, dọ ụbvú l'ẹnya bya adu nsọ onoya. Ọle ike bvujenu iya phọ; ọphu ọ dukwa onye byaru agbaru iya mkpu.”

12

Teke ikpazu

¹ “Su-a; teke ono bẹ Mayikelu, bụ eze ndu-ishi, bụ iya nọ swiru ndibe unu a-gbalihu. Teke ono a-buru teke oke iphe-ẹhuka a-du; udu iphe-ẹhuka ọphu eteke adu-swee nụ; eshinu ọhamoha wataru adudu jasu teke ono. Ọle teke ọbu bẹ aa-dzotakwa-a ndibe unu; mbụ iphe, bukpo onye a humaru l'e deru ẹpha iya l'ekwo ono. ² Ikpoto ndu kuwaru mgbenya; mbụ ndu e kpochiwaru ẹja, dọ l'alì e-tetachaa. O nweru ndu ọphu e-teta jeshia anọdu ndu ojejeje; ndu ọphuu eteta eteta iphere buru ndu aa-nọdu asọ oyi jasu l'ojejeje. ³ Ọzo bụ lẹ ndu maru iphe l'a-nọdu egbu nwiiinwii g'ogbunwiiinwii k'akpaminigwe. Ndu meru ikpoto nemadzu; ẹphe buru ndu pfulerekoto; eke paa-paapa gẹ kpokpode jasu l'ojejeje. ⁴ Ọle-a; gubedua, bụ Danẹlu; kpuchikwaa iphe, e deru l'ekwo-a ekpuchi; woru iphe-ọhubama mee ya g'ọ dọ gbiriri jasu teke ikpazu. Noo teke ikpoto nemadzu e-tsoru ẹkameka aghaphe achọ g'ẹphe kabaa amaru iphe.”

⁵ Tọbudu iya bụ; mụbe Danẹlu jeshia ele ẹnya; a dūwaa ẹbo p̄furu mu l'atatip̄hu. Onye ọp̄huu p̄furu l'agūgu nggele ono azū iya ọwa-a; onye ọp̄huu p̄furu l'azū iya ọp̄huu. ⁶ Onye lanū tūfuepho ọnu sū nwoke, yeru uwe-ọchaa, nọ-ngokotaru mini, nọ lẹ nggele ono sū iya: “?Ọo-nọ-beru ino-beru-agma; oke akpabiri iphe-a emee?”

⁷ Nwoke ono, yeru uwe ọchaa ono, nọ-ngokotaru mini, nọ lẹ nggele ono bya apalia ẹkutara iya; yee ẹkicha iya ephekerephe. Mu nūma g'o rifuru angū, o gude onye ono, a-nọ ojejeje ono ria sū: “Ọo-buru ugbo lanū; yee ugbo labọ; waa mkpirikpu iya. Ọ buru teke ono, e mechaerupho; ọp̄hu ọ dūkp̄oedu ike, dū ililekp̄o; noo teke ee-meghe iphemiphe ono.”

⁸ Mu nūmakwa iphe, o p̄furu-o; ọle o to doduru mu ẹnya. Mu jia sū: “Nnajiuphu mu-e! ?Būk̄poo gūnu a-buru mkp̄ochi-ishi iphemiphe ono?”

⁹ O sū-a: “Jeshia iphe, iije Danẹlu; kele op̄fu ono bẹ e kpuchiru ekpuchi. E wowaru iphe-ọhubama mee ya g'ọ nọjasū lẹ teke ikpazū. ¹⁰ Ikpoto nemadzū bẹ ee-mekwa g'ep̄he gbuchafū; mee phẹ; ep̄he aduebe ree; buru ndu a hūru l'ọku jasū ep̄he gbuchafū. Ọle ndu ẹjo-iphe a-noduepho eme ẹjo-iphe, ep̄he eme. Ọ tọ byadu edo ndu ẹjo-iphe ẹnya; obenu lẹ ndu maru iphe bẹ oo-dokota ẹnya ree.

¹¹ “E -shi mbọku ono, e wuchiru g'a ta gwahẹ Chileke mbọku-mbọku phọ; bya eworu ẹjo ahūma ọla-l'iswi dobe phọ; bẹ a-dū unu abalị ẹto l'ukporo abalị ẹno l'abalị iri. ¹² Ọnu-oma bẹ a ḡoru nū onye a-nodu ngabẹ; nọ-rwua g'ọ bvūchaa; mbū unu abalị ẹto l'ukporo abalị ẹno l'abalị iri ono.

¹³ “Ọ -buru kẹ gūbedua; jeshia iphe, iije jasū teke ikpazū. Ii-la je atūta unme; teke o rwuru lẹ mbọku

Danḗlu 12:13

49

Danḗlu 12:13

ikpazụ; l'iiteta bya anata okiphe, rwuberu ngu nḡ.”

Bayıburu Izii
Izii: Bayıburu Izii Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Izii)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Dec 2021 from source files dated 30 Dec 2021

c6885c7c-c550-5b8b-a4fe-4bd714af4f6d